

Z A K O N

O AUTORSKOM I SRODNIM PRAVIMA

I. PREDMET ZAKONA

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se prava autora književnih, naučnih, stručnih i umetničkih dela (u daljem tekstu: autorsko pravo), pravo interpretatora, pravo prvog izdavača slobodnog dela, prava proizvođača fonograma, videograma, emisija, baza podataka i pravo izdavača štampanih izdanja kao prava srodna autorskom pravu (u daljem tekstu: srodna prava), način ostvarivanja autorskog i srodnih prava i sudska zaštita tih prava.

II. AUTORSKO PRAVO

1. Autorsko delo

Član 2.

Autorsko delo je originalna duhovna tvorevina autora, izražena u određenoj formi, bez obzira na njegovu umetničku, naučnu ili drugu vrednost, njegovu namenu, veličinu, sadržinu i način ispoljavanja, kao i dopuštenost javnog saopštavanja njegove sadržine.

Autorskim delom smatraju se, naročito:

- 1) pisana dela (knjige, brošure, članci, prevodi, računarski programi u bilo kojem obliku njihovog izražavanja, uključujući i pripremni materijal za njihovu izradu i dr.);
- 2) govorna dela (predavanja, govori, besede i dr.);
- 3) dramska, dramsko-muzička, koreografska i pantomimska dela, kao i dela koja potiču iz folkloru;
- 4) muzička dela, sa rečima ili bez reči;
- 5) filmska dela (kinematografska i televizijska dela);
- 6) dela likovne umetnosti (slike, crteži, skice, grafike, skulpture i dr.);
- 7) dela arhitekture, primenjene umetnosti i industrijskog oblikovanja;
- 8) kartografska dela (geografske i topografske karte);
- 9) planovi, skice, makete i fotografije;
- 10) pozorišna režija.

Član 3.

Nezavršeno autorsko delo, delovi autorskog dela, kao i naslov autorskog dela smatraju se autorskim delom ako ispunjavaju uslove iz člana 2. stav 1. ovog zakona.

Nezavisno od odredbe stava 1. ovog člana zaštita za autorsko delo obuhvata i naslov tog dela.

Član 4.

Prerade autorskih dela smatraju se autorskim delom ako ispunjavaju uslove iz člana 2. stav 1. ovog zakona.

Delo prerade je delo u kome su prepoznatljivi karakteristični elementi prerađenog (izvornog) dela (muzičke obrade, aranžmani, adaptacije i drugo).

Zaštita autorskog dela iz stava 1. ovog člana ni na koji način ne ograničava prava autora izvornog dela.

Član 5.

Autorskim delom smatra se i zbirka, koja s obzirom na izbor i raspored sastavnih delova, ispunjava uslove iz člana 2. stav 1. ovog zakona (enciklopedija, zbornik, antologija, izabrana dela, muzička zbirka, zbirka fotografija, grafička mapa, izložba i sl.).

Autorskim delom se smatra i zbirka narodnih književnih i umetničkih tvorevina, kao i zbirka dokumenata, sudskih odluka i slične građe, koja s obzirom na izbor i raspored sastavnih delova ispunjava uslove iz člana 2. stav 1. ovog zakona.

Zbirkom se smatra i baza podataka, bez obzira da li je u mašinski čitljivoj ili drugoj formi, koja s obzirom na izbor i raspored sastavnih delova, ispunjava uslove iz člana 2. stav 1. ovog zakona.

Zaštita zbirke ni na koji način ne ograničava prava autora dela koja su sastavni deo zbirke.

Član 6.

Autorskopravnom zaštitom nisu obuhvaćene opšte ideje, postupci, metode rada, ili matematički koncepti kao takvi, kao i načela, principi i uputstva koji su sadržani u autorskom delu.

Ne smatraju se autorskim delom:

- 1) zakoni, podzakonski akti i drugi propisi;
- 2) službeni materijali državnih organa i organa koji obavljaju javnu funkciju;
- 3) službeni prevodi propisa i službenih materijala državnih organa i organa koji obavljaju javnu funkciju;
- 4) podnesci i drugi akti u upravnom ili sudskom postupku.

Član 7.

Autorsko delo je objavljeno kad je, na bilo koji način i bilo gde u svetu, prvi put saopšteno javnosti od strane autora, odnosno lica koje je on ovlastio.

Autorsko delo je saopšteno javnosti ako je učinjeno dostupnim većem broju lica koja nisu međusobno povezana rodbinskim ili drugim ličnim vezama.

Autorsko delo je izdato kad su primerci dela pušteni u promet od strane autora, odnosno lica koje je on ovlastio, u broju koji, imajući u vidu vrstu i prirodu dela, može da zadovolji potrebe javnosti.

Delo likovne umetnosti se smatra izdatim i onda kad je originalni primerak, ili najmanje jedna kopija dela učinjena trajno pristupačnom javnosti od strane autora, odnosno lica sa njegovom dozvolom.

2. Nastanak prava

Član 8.

Autor uživa moralna i imovinska prava u pogledu svog autorskog dela od trenutka nastanka autorskog dela.

3. Subjekt autorskog prava

Član 9.

Autor je fizičko lice koje je stvorilo autorsko delo (u daljem tekstu: delo).

Autorom se smatra lice čije su ime, pseudonim ili znak naznačeni na primercima dela ili navedeni prilikom objavljivanja dela, dok se ne dokaže drukčije. Izuzetno, pravno ili fizičko lice čiji naziv, odnosno ime je na uobičajen način naznačeno na filmskom delu smatra se proizvođačem tog dela, dok se ne dokaže drukčije.

Autor dela je nosilac autorskog prava.

Pored autora nosilac autorskog prava može biti i lice koje nije autor, a koje je u skladu sa ovim zakonom steklo autorsko pravo.

Član 10.

Koautor je fizičko lice koje je zajedničkim stvaralačkim radom sa drugim licem stvorilo delo.

Koautori su nosioci zajedničkog autorskog prava na koautorskom delu, ako ovim zakonom ili ugovorom kojim se uređuju njihovi međusobni odnosi nije drukčije predviđeno.

Za ostvarivanje autorskog prava i prenošenje tog prava neophodna je saglasnost svih koautora. Koautor ne sme uskratiti svoju saglasnost protivno načelu savesnosti i poštenja, niti činiti bilo šta što škodi ili bi moglo škoditi interesima ostalih koautora.

Svaki koautor je ovlašćen da podnosi tužbe za zaštitu autorskog prava na koautorskom delu, s tim da može da postavlja tužbene zahteve samo u svoje ime i za svoj račun.

Ako se nisu drukčije sporazumeli koautori dele ekonomsku korist od iskorišćavanja koautorskog dela srazmerno stvarnom doprinosu, koji je svaki dao u stvaranju dela.

Član 11.

Koautorima filmskog dela se smatraju pisac scenarija, režiser i glavni snimatelj.

Ako je muzika bitan elemenat filmskog dela (muzički film) i komponovana je za to delo, onda je i kompozitor koautor filmskog dela.

Ako se radi o crtanom, odnosno animiranom filmu ili su crtež ili animacija bitni elementi filmskog dela, onda je i glavni animator koautor filmskog dela.

Član 12.

Ako dva ili više autora spoje svoja dela radi zajedničkog iskorišćavanja, svaki od autora zadržava autorsko pravo na svom delu.

Odnosi između autora spojenih dela se utvrđuju ugovorom.

Član 13.

Autorsko pravo na autorskom delu čiji autor nije poznat (anonimno delo ili delo pod pseudonimom) ostvaruje:

- 1) za izdato delo - izdavač;

2) za objavljeno ali neizdato delo - lice koje je delo objavilo.

Ako se dokaže da lica iz stava 1. ovog člana nisu stekla od autora ili njegovog pravnog sledbenika pravo na izdavanje, odnosno objavljivanje dela, odredbe stava 1. ovog člana ne primenjuju se.

Kad se utvrdi identitet autora dela iz stava 1. ovog člana, prestaju prava izdavača, odnosno lica koje je delo objavilo.

4. Sadržina autorskog prava

4.1. Moralna prava autora

4.1.1. Pravo paterniteta

Član 14.

Autor ima isključivo pravo da mu se prizna autorstvo na njegovom delu.

4.1.2. Pravo na naznačenje imena

Član 15.

Autor ima isključivo pravo da njegovo ime, pseudonim ili znak budu naznačeni na svakom primerku dela, odnosno navedeni prilikom svakog javnog saopštavanja dela, izuzev ako je to, s obzirom na konkretni oblik javnog saopštavanja dela, tehnički nemoguće ili necelishodno.

4.1.3. Pravo objavljivanja

Član 16.

Autor ima isključivo pravo da objavi svoje delo i da odredi način na koji će se ono objaviti.

Do objavljivanja dela samo autor ima isključivo pravo da javno daje obaveštenja o sadržini dela ili da opisuje svoje delo.

4.1.4. Pravo na zaštitu integriteta dela

Član 17.

Autor ima isključivo pravo da štiti integritet svog dela, i to naročito:

- 1) da se suprotstavlja izmenama svog dela od strane neovlašćenih lica;
- 2) da se suprotstavlja javnom saopštavanju svog dela u izmenjenoj ili nepotpunoj formi, vodeći računa o konkretnom tehničkom obliku saopštavanja dela i dobroj poslovnoj praksi;
- 3) da daje dozvolu za preradu svog dela.

4.1.5. Pravo na suprotstavljanje nedostojnom iskorišćavanju dela

Član 18.

Autor ima isključivo pravo da se suprotstavlja iskorišćavanju svog dela na način koji ugrožava ili može ugroziti njegovu čast ili ugled.

4.2. Imovinska prava autora

Član 19.

Autor ima pravo na ekonomsko iskorišćavanje svog dela, kao i dela koje je nastalo preradom njegovog dela.

Za svako iskorišćavanje autorskog dela od strane drugog lica autoru pripada naknada ako ovim zakonom ili ugovorom nije drukčije određeno.

4.2.1. Pravo na beleženje ili umnožavanje

Član 20.

Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli beleženje ili umnožavanje svog dela u celosti ili delimično na bilo koji telesni ili bestelesni, trajni ili privremeni, posredni ili neposredni način.

Umnožavanjem dela arhitekture smatra se pored činjenja iz stava 1. ovog člana i građenje objekta prema planu, odnosno projektu.

Umnožavanje dela postoji nezavisno od broja primeraka dela, tehnike kojom su umnoženi i trajnosti primeraka.

Ako je autorsko delo računarski program, umnožavanjem se smatra i smeštanje celog ili dela programa u memoriju računara, odnosno puštanje programa u rad na računaru.

4.2.2. Pravo stavljanja primeraka dela u promet

Član 21.

Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli stavljanje u promet primeraka svog dela.

Stavljanje primeraka dela u promet obuhvata i:

- 1) nuđenje primeraka dela radi stavljanja u promet;
- 2) skladištenje primeraka dela radi stavljanja u promet;
- 3) uvoz primeraka dela.

Pravo autora na stavljanje primeraka dela u promet ne deluje prema onom vlasniku primerka dela koji je taj primerak legalno pribavio u Republici Srbiji od autora ili od autorovog pravnog sledbenika (iscrpljenje prava). Vlasnik može slobodno otuđiti primerak dela koji je legalno pribavio od autora ili autorovog pravnog sledbenika.

4.2.3. Pravo davanja primeraka dela u zakup

Član 22.

Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli davanje primeraka svog dela u zakup. Davanje u zakup, u smislu ovog zakona, je davanje primerka dela drugome na ograničeno vreme uz neposrednu ili posrednu imovinsku korist.

Ako autor ustupi proizvođaču fonograma, odnosno videograma svoje pravo iz stava 1. ovog člana on zadržava pravo na pravičnu naknadu od davanja u zakup primeraka autorskog dela (dela zabeleženog na video kaseti, audio kaseti, kompakt disku i sl.).

Autor se ne može odreći prava na naknadu iz stava 2. ovog člana.

Član 23.

Autor nema isključivo pravo iz člana 22. stav 1. ovog zakona ako je reč o:

- 1) građevinski realizovanom delu arhitekture;
- 2) delu primenjene umetnosti, realizovanom u vidu industrijskog ili zanatskog proizvoda;
- 3) delu koje je nastalo ili je umnoženo radi davanja u zakup kao isključivog oblika iskorišćavanja dela, ugovorenog između autora i vlasnika primerka dela.

4.2.4. Pravo davanja primeraka računarskog programa na poslugu

Član 24.

Autor računarskog programa ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli davanje na poslugu primeraka svog dela. Davanje na poslugu, u smislu ovog zakona, je davanje primeraka dela drugome od strane institucija dostupnih javnosti, bez neposredne ili posredne imovinske koristi.

4.2.5. Pravo izvođenja

Član 25.

Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli izvođenje svoga dela.

Izvođenjem, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se javno saopštavanje nescenskih dela (govor, muzika) uživo pred publikom.

4.2.6. Pravo predstavljanja

Član 26.

Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli predstavljanje svoga dela.

Predstavljanjem, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se javno saopštavanje scenskih dela (dramsko, dramsko-muzičko, koreografsko, pantomimsko delo) uživo pred publikom.

4.2.7. Pravo prenošenja izvođenja ili predstavljanja

Član 27.

Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli prenošenje izvođenja ili predstavljanja svog dela.

Prenošenjem izvođenja ili predstavljanja, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se istovremeno javno saopštavanje dela, koje se izvodi ili predstavlja publici koja se nalazi izvan prostora u kome se delo izvodi ili predstavlja uživo, uz pomoć tehničkih uređaja kao što su zvučnik, odnosno ekran i zvučnik.

4.2.8. Pravo emitovanja

Član 28.

Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli emitovanje svoga dela.

Emitovanjem, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se javno saopštavanje dela žičnim ili bežičnim prenosom radijskih ili televizijskih programskih signala namenjenih za javni prijem (radio-difuzija i kablovska difuzija).

Bežično emitovanje i žično emitovanje su odvojene radnje iskorišćavanja dela i predmet su dva posebna autorskopravna ovlašćenja, osim:

1) ako je žična reemisija dela koje se bežično emituje tehnički neophodan uslov za prijem emisije;

2) ako se žičnom reemisijom dela koje se bežično emituje signalom snabdeva manje od sto prijelnika, na nekomercijalnoj osnovi.

Posebna radnja emitovanja, u smislu stava 2. ovog člana, postoji i kad se pod kontrolom subjekta koji vrši emitovanje (u daljem tekstu: organizacija za radiodifuziju), i na njegovu odgovornost, programski signali koji su namenjeni za javni prijem šalju u neprekinutom komunikacionom lancu ka satelitu i nazad na zemlju.

Ako su programski signali kodirani, emitovanje preko satelita postoji pod uslovom da su sredstva za dekodiranje signala dostupna javnosti preko organizacije za radiodifuziju iz stava 4. ovog člana ili preko trećeg lica koje ima ovlašćenje organizacije za radiodifuziju.

4.2.9. Pravo reemitovanja

Član 29.

Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli da se autorsko delo koje je emitovano radiodifuzijom istovremeno u neizmenjenom obliku i u celosti saopšti javnosti:

1) kada saopštavanje javnosti obavlja druga organizacija za radiodifuziju, a ne ona koja je autorsko delo izvorno emitovala;

2) kada se saopštavanje javnosti obavlja kablovskim ili mikrotalasnim sistemom ili kada se delo izvorno emituje iz druge države (kablovsko reemitovanje).

U slučaju kablovskog reemitovanja autorskih dela, pravo autora ostvaruje se samo preko organizacije za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava.

Odredba stava 2. ovog člana ne primenjuje se u slučaju kablovskog reemitovanja ako se radi o vlastitim emisijama organizacija za radiodifuziju, nezavisno od toga da li su to izvorna prava radiodifuznih organizacija ili prava koja su na njih preneli drugi nosioci prava.

4.2.10. Pravo na javno saopštavanje, uključujući interaktivno činjenje dela dostupnim javnosti

Član 30.

Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli javno saopštavanje dela, uključujući činjenje dela dostupnim javnosti žičnim ili bežičnim putem na način koji omogućuje pojedincu individualni pristup delu sa mesta i u vreme koje on odabere.

4.2.11. Pravo na prilagođavanje, aranžiranje i drugu izmenu dela

Član 31.

Autor ima isključivo pravo da drugome dozvoli ili zabrani prilagođavanje, aranžiranje i druge izmene dela.

4.2.12. Pravo javnog saopštavanja dela koje se emituje

Član 32.

Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli da njegovo delo koje se emituje, odnosno reemituje istovremeno javno saopštava publici na javnim mestima kao što su vozila javnog saobraćaja, restorani, čekaonice i sl. putem tehničkih uređaja kao što su radio aparat ili televizor.

4.2.13. Pravo javnog saopštavanja dela sa nosača zvuka ili slike

Član 33.

Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli da njegovo delo koje je zabeleženo na nosaču zvuka, odnosno nosaču slike (kompakt disk, audio kasete, video kasete, filmska traka, optički disk, dijapozitiv) javno saopštava uz pomoć tehničkih uređaja za reprodukovanje zvuka, odnosno slike.

4.3. Prava autora prema vlasniku primerka autorskog dela

4.3.1. Pravo na pristup primerku dela

Član 34.

Autor ima pravo da od vlasnika primerka njegovog dela traži da mu omogući pristup tom primerku, ako je to neophodno radi umnožavanja dela, i ako se time bitno ne ugrožavaju opravdani interesi vlasnika, odnosno lica koje drži taj primerak dela.

Vlasnik dela, odnosno lice koje drži primerak dela iz stava 1. ovog člana nije dužno da autoru preda primerak dela.

4.3.2. Pravo sleđenja

Član 35.

Ako vlasnik originalnog primerka dela likovne umetnosti, ili originalnog rukopisa književnog, naučnog ili muzičkog dela proda taj primerak, odnosno rukopis drugome, autor dela ima pravo da o tome bude obavešten i da potražuje naknadu u iznosu od 3% od prodajne cene.

Autor se ne može odreći prava iz stava 1. ovog člana niti može njime raspolagati.

Pravo iz stava 1. ovog člana se nasleđuje.

Pravo iz stava 1. ovog člana ne postoji za dela iz oblasti arhitekture i filmskih dela, kao i za dela čiji je originalni primerak, odnosno rukopis predmet prodaje između fizičkih lica koja istupaju u ličnom svojstvu.

Član 36.

Za obaveze iz člana 35. ovog zakona solidarno odgovaraju prodavac i galerista ili organizator javne prodaje originalnog primerka dela, odnosno rukopisa.

Obaveza obaveštavanja iz člana 35. stav 1. ovog zakona dospeva u roku od 15 dana po izvršenoj prodaji, i obuhvata sledeće informacije: iznos prodajne cene, ime i adresu prodavca i kupca. Obaveza plaćanja naknade dospeva u roku od 30 dana po izvršenoj prodaji, s tim da se iznos naknade izračunava u odnosu na prodajnu cenu bez poreza.

Ako postoji osnovana sumnja u ispravnost i potpunost obaveštenja iz stava 2. ovog člana autor ima pravo da traži na uvid odgovarajuću dokumentaciju galeriste ili organizatora javne prodaje. Ako se utvrdi da obaveštenje sadrži netačne ili nepotpune podatke, troškove u vezi sa ostvarenjem uvida u dokumentaciju snosi galerista ili organizator javne prodaje.

4.3.3. Pravo zabrane izlaganja originalnog primerka dela likovne umetnosti

Član 37.

Vlasnik originalnog primerka dela slikarstva, skulpture i fotografije ima pravo da taj primerak izlaže, bez obzira na to da li je delo objavljeno, osim ako je autor, prilikom otuđenja tog originalnog primerka, to izričito i u pisanoj formi zabranio.

Autor ne može zabraniti izlaganje originalnog primerka dela koji pripada muzeju, galeriji ili drugoj sličnoj javnoj instituciji.

4.3.4. Preče pravo autora na preradu primerka dela arhitekture

Član 38.

Ako vlasnik građevine kao materijalizovanog primerka dela arhitekture ima nameru da vrši određene izmene na građevini obavezan je da preradu dela prvo ponudi autoru ako je dostupan. Autor je dužan da se o ponudi vlasnika građevine izjasni u roku od 30 dana od dana prijema ponude.

Autor arhitektonskog dela ne može da se protivi izmenama svog dela ako je potreba za izmenama dela proizašla iz okolnosti, kao što su sigurnosni ili tehnički razlozi.

Ako se izmene na građevini vrše prema delu prerade koje nije sačinio autor, moraju se poštovati moralna prava autora.

4.4. Pravo autora na posebnu naknadu

Član 39.

Autori dela za koja se, s obzirom na njihovu prirodu, može očekivati da će biti umnožavana za lične nekomercijalne potrebe na nosače zvuka, slike i teksta (književna, muzička, filmska i dr.) imaju pravo na posebnu naknadu od uvoza, odnosno prodaje tehničkih uređaja i praznih nosača zvuka, slike i teksta za koje se opravdano može pretpostaviti da će biti korišćeni za takvo umnožavanje.

Naknadu iz stava 1. ovog člana plaćaju proizvođači uređaja za tonsko i vizuelno snimanje, proizvođači uređaja za fotokopiranje ili drugih uređaja sa sličnom tehnikom umnožavanja, proizvođači praznih nosača zvuka, slike i teksta, i solidarno sa njima uvoznici uređaja za tonsko i vizuelno snimanje, uređaja za fotokopiranje ili drugih uređaja sa sličnom tehnikom umnožavanja i praznih nosača zvuka, slike i teksta, osim ako se radi o uvozu malih količina namenjenih za privatno i nekomercijalno korišćenje, kao deo ličnog prtljaga.

Ako se uređaji i predmeti iz stava 1. ovog člana ne proizvode u Republici Srbiji, naknadu plaća uvoznik.

Obaveza plaćanja naknade iz stava 1. ovog člana nastaje:

1) pri prvoj prodaji u Republici Srbiji ili uvozu u Republiku Srbiju, novih uređaja za tonsko i vizuelno snimanje;

2) pri prvoj prodaji u Republici Srbiji ili uvozu u Republiku Srbiju, praznih nosača zvuka, slike i teksta;

3) pri prvoj prodaji u Republici Srbiji ili uvozu u Republiku Srbiju, novih uređaja za fotokopiranje ili drugih uređaja sa sličnom tehnikom umnožavanja.

U slučaju umnožavanja autorskih dela fotokopiranjem ili sličnom tehnikom, pored prava na naknadu iz stava 1. ovog člana autor ima pravo i na naknadu od pravnog ili fizičkog lica koje pruža usluge fotokopiranja uz naknadu.

Lica iz stava 2. ovog člana ne plaćaju naknadu za:

1) tehničke uređaje i prazne nosače zvuka, slike i teksta ako su oni namenjeni izvozu;

2) tehničke uređaje koji se uobičajeno ne koriste za umnožavanje autorskih dela za lične, nekomercijalne potrebe (na primer, studijska oprema i uređaji, diktafoni i sl.);

3) prazne nosače zvuka, slike i teksta primenljive isključivo uz tehničke uređaje iz stava 6. tačka 2. ovog člana.

Lica iz st. 2. i 5. ovog člana dužna su, na zahtev organizacije za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava, da dostave informacije o tipu i broju prodatih, odnosno uvezenih uređaja ili nosača zvuka, slike i teksta, kao i informacije o broju učinjenih fotokopija, kao osnov za izračunavanje naknade. Informacije dobijene na ovaj način, organizacija može koristiti samo za obračunavanje naknade i ne sme ih koristiti u druge svrhe.

Naknade iz st. 1. i 5. ovog člana su pravične naknade pri čijem određivanju se uzima u obzir verovatna šteta koja autoru nastaje kada se njegovo delo bez njegovog odobrenja umnožava za lične nekomercijalne potrebe, primena tehničkih mera zaštite kao i druge okolnosti koje mogu uticati na pravilno odmeravanje iznosa posebne naknade.

Autori mogu ostvariti svoje pravo na naknadu iz st. 1. i 5. ovog člana samo preko organizacije za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava.

Na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove intelektualne svojine (u daljem tekstu: nadležni organ), uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za razvoj informacionog društva, Vlada utvrđuje listu tehničkih uređaja i predmeta za koje postoji obaveza plaćanja posebne naknada prema uslovima iz st. 1. do 9. ovog člana.

4.5. Pravo autora na naknadu za davanje na poslugu

Član 40.

U slučaju davanja na poslugu primeraka autorskih dela, izuzev računarskih programa, od strane lica čija je to privredna delatnost, autor ima pravo na naknadu od tih lica.

Odredba stava 1. ovog člana ne primenjuje se prilikom davanja na poslugu:

1) bibliotečkog materijala u javnim bibliotekama;

2) građevina;

3) primeraka dela primenjenih umetnosti, odnosno industrijskog dizajna.

Pravo iz stava 1. ovog člana može se ostvariti samo preko organizacije za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava.

5. Ograničenja autorskog prava

5.1. Zajednička odredba

Član 41.

U slučajevima iskorišćavanja autorskog dela na osnovu odredaba ovog zakona o ograničenju autorskog prava, moraju se navesti ime autora dela i izvor iz koga je delo preuzeto (izdavač dela, godina i mesto izdanja, časopis, novina, televizijska ili radio stanica gde je delo, odnosno odlomak dela izvorno objavljen ili neposredno preuzet i sl.).

U svakom konkretnom slučaju, obim ograničenja isključivih prava ne sme biti u suprotnosti sa normalnim iskorišćavanjem dela niti sme nerazumno vređati legitimne interese autora.

5.2. Suspenzija isključivih prava i prava na naknadu

Član 42.

Bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade objavljeno autorsko delo može se umnožavati i javno saopštavati radi sprovođenja postupka pred sudskim ili drugim državnim organima.

Član 43.

U okviru izveštavanja javnosti putem štampe, radija i televizije o tekućim događajima, dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade umnožavanje primeraka dela, kao i vršenje svih drugih oblika javnog saopštavanja dela, pod sledećim uslovima:

- 1) da je delo objavljeno;
- 2) da se delo pojavljuje kao sastavni deo tekućeg događaja o kome se javnost izveštava;
- 3) da se umnožavanje primeraka dela, kao i drugi oblici javnog saopštavanja dela vrše samo u onom obimu koji odgovara svrsi i načinu izveštavanja o tekućem događaju.

Ako su predmet izveštavanja govor, odnosno beseda ili drugo delo iste prirode, dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade delo u celini umnožiti i javno saopštiti.

Član 44.

Dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade umnožavanje kratkih odlomaka objavljenih dela za nekomercijalne svrhe nastave, ispita ili naučnog istraživanja.

Član 45.

Dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade umnožavanje dela od strane javnih biblioteka, obrazovnih ustanova, muzeja i arhiva, samo za sopstvene arhivske i nekomercijalne svrhe.

Član 46.

Dozvoljeno je fizičkom licu da bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade umnožava primerke objavljenog dela za lične nekomercijalne potrebe, čime nije isključena primena člana 208. stav 1. tač. 4. i 5. ovog zakona.

Umnoženi primerci dela iz stava 1. ovog člana ne smeju se stavljati u promet niti koristiti za bilo koji drugi oblik javnog saopštavanja dela.

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na:

- 1) snimanje izvođenja, predstavljanja i prikazivanja dela;
- 2) trodimenzionalnu realizaciju planova za dela likovne umetnosti;
- 3) građevinsku realizaciju dela arhitekture;
- 4) pravljenje nove građevine po uzoru na postojeću građevinu koja je autorsko delo;
- 5) računarske programe.

Obeštećenje zbog korišćenja dela na način predviđen st. 1. i 2. ovog člana, autori imaju na osnovu odredaba člana 39. ovog zakona.

Član 47.

Ako je autorsko delo računarski program, dozvoljeno je licu koje je na zakonit način pribavilo primerak računarskog programa da, radi sopstvenog uobičajenog namenskog korišćenja programa, bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade:

- 1) smešta program u memoriju računara i pušta program u rad;
- 2) otklanja greške u programu, kao i da vrši druge neophodne izmene u njemu koje su u skladu sa njegovom svrhom, ako ugovorom nije drukčije određeno;
- 3) načini jedan rezervni primerak programa na trajnom telesnom nosaču;
- 4) izvrši dekompilaciju programa isključivo radi pribavljanja neophodnih podataka za postizanje interoperabilnosti tog programa sa drugim, nezavisno stvorenim programom ili određenom računarskom opremom, pod uslovom da taj podatak nije bio na drugi način dostupan i da je dekompilacija ograničena samo na onaj deo programa koji je neophodan za postizanje interoperabilnosti.

Podatak dobijen radnjom iz stava 1. tačka 4. ovog člana ne sme se saopštavati drugima ili koristiti za druge svrhe, posebno za stvaranje ili plasman drugog računarskog programa kojim bi se povredilo autorsko pravo na prvom.

Radnju iz stava 1. tačka 4. ovog člana može izvršiti neposredno lice koje je na zakonit način pribavilo primerak računarskog programa ili drugo stručno lice koje radi po njegovom nalogu.

Član 48.

Dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade privremeno umnožavanje autorskog dela, pod sledećim uslovima:

- 1) umnožavanje je prolazno ili slučajno;
- 2) umnožavanje čini sastavni i bitni deo tehnološkog procesa;
- 3) svrha umnožavanja je da omogući prenos podataka u računarskoj mreži između dva ili više lica preko posrednika, ili da omogući zakonito korišćenje autorskog dela i
- 4) umnožavanje nema zaseban ekonomski značaj.

Član 49.

Dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade umnožavanje, kao i drugi oblici javnog saopštavanja kratkih odlomaka autorskog dela (pravo citiranja), pod sledećim uslovima:

- 1) da je delo objavljeno;
- 2) da se pomenuti delovi, bez izmena, integrišu u drugo delo ako je to neophodno radi ilustracije, potvrde ili reference, uz jasnu naznaku da je reč o citatu;
- 3) da se na pogodnom mestu navede ko je autor citiranog dela, koji je naslov citiranog dela, kada je i gde je citirano delo objavljeno, odnosno izdato.

Član 50.

Organizaciji za radiodifuziju koja ima dozvolu za emitovanje dela, dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade da snimi sopstvenim sredstvima to delo na nosač zvuka ili nosač slike, odnosno nosač zvuka i slike radi emitovanja u sopstvenoj emisiji.

Snimak dela iz stava 1. ovog člana mora biti izbrisan najdocnije u roku od 90 dana po emitovanju dela.

Snimak dela iz stava 1. ovog člana može biti sačuvan u zvaničnoj javnoj arhivi ako ima dokumentarnu vrednost.

Delo snimljeno u skladu sa odredbom stava 1. ovog člana ne sme se ponovo emitovati bez dozvole autora.

Član 51.

Dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade dvodimenzionalno umnožavanje, stavljanje u promet tako umnoženih primeraka, kao i drugi oblici javnog saopštavanja dela koja se trajno nalaze izložena na ulicama, trgovima i drugim otvorenim javnim mestima.

Član 52.

Za potrebe izrade kataloga javnih izložbi ili javnih prodaja dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade odgovarajuće umnožavanje izloženih dela i stavljanje u promet tako umnoženih primeraka.

Član 53.

U prodavnicama, na sajmovima i drugim mestima gde se demonstrira rad uređaja za snimanje, reprodukovanje i prenos zvuka i slike, dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade umnožavanje dela na nosač zvuka i slike, javno saopštavanje dela sa tog nosača, kao i javno saopštavanje dela koje se emituje, ali samo u meri u kojoj je to neophodno za demonstriranje rada uređaja.

Snimci koji se načine na osnovu odredbe stava 1. ovog člana moraju se bez odlaganja brisati.

Član 54.

Za potrebe osoba sa invaliditetom, dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade, umnožavanje i stavljanje u promet autorskog dela, ako to delo ne postoji u traženom obliku, ako je njegova upotreba u direktnoj vezi sa invaliditetom tih osoba i u obimu koji zahteva određena vrsta invaliditeta i ako to umnožavanje i stavljanje u promet nije učinjeno radi ostvarivanja posredne ili neposredne imovinske koristi.

5.3. Zakonska licenca

Član 55.

Bez dozvole autora, a uz obavezu plaćanja autorske naknade, dozvoljeno je u državnim organima, obrazovnim institucijama i javnim bibliotekama umnožavanje, za potrebe nastave ili naučnog istraživanja, na papiru ili sličnom nosaču odlomaka iz publikacija putem fotokopiranja ili bilo kojeg oblika fotografske ili slične tehnike koja daje slične rezultate.

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na notni zapis muzike.

Član 56.

Bez dozvole autora, a uz obavezu plaćanja autorske naknade, dozvoljeno je u sredstvima javnog obaveštavanja umnožavanje, stavljanje u promet primeraka, kao i drugi oblici javnog saopštavanja članaka koji su objavljeni u drugim sredstvima javnog obaveštavanja, pod uslovom da se ti članci odnose na tekuća ekonomska, politička ili verska pitanja, a da autor to nije izričito zabranio.

Obaveza plaćanja naknade ne postoji ako se na način iz stava 1. ovog člana u vidu pregleda više različitih komentara ili članaka iskorišćavaju samo kratki odlomci iz komentara ili članaka.

Član 57.

Bez dozvole autora, a uz obavezu plaćanja autorske naknade, dozvoljeno je trodimenzionalno umnožavanje dela koja su trajno izložena na ulicama, trgovima i drugim otvorenim javnim mestima, kao i stavljanje u promet tih primeraka, osim ako se:

1) primerak dela skulpture dobija otiskom iz originalnog kalupa iz kojeg je dobijen i primerak koji je trajno izložen na otvorenom javnom mestu ili iz kalupa koji je načinjen otiskivanjem sa primerka dela skulpture;

2) pravi nova građevina po uzoru na postojeću građevinu;

3) proizvod oblikuje prema delu primenjene umetnosti.

6. Prenos autorskog prava

6.1. Prenos nasleđivanjem

Član 58.

Naslednici autora mogu vršiti ovlašćenja koja se tiču moralnih prava autora, osim prava na objavljivanje neobjavljenog dela ako je autor to zabranio i prava na izmenu dela.

Zaštitu moralnih prava autora koja se tiču paterniteta, integriteta dela i zabrane nedostojnog iskorišćavanja dela mogu, osim naslednika, vršiti i udruženja autora, kao i institucije iz oblasti kulture, nauke i umetnosti.

Član 59.

Imovinska prava autora se nasleđuju.

6.2. Prenos na osnovu ugovora

6.2.1. Moralna prava autora

Član 60.

Moralna prava autora ne mogu se prenositi ugovorom.

6.2.2. Imovinska prava autora

Član 61.

Autor, odnosno njegov pravni sledbenik može ustupiti pojedina ili sva imovinska prava na svome delu drugom licu.

Član 62.

Ustupanje imovinskih prava može biti isključivo ili neisključivo.

U slučaju isključivog ustupanja imovinskih prava, jedino je sticalac prava ovlašćen da na način propisan ugovorom iskorišćava autorsko delo, kao i da uz posebnu dozvolu autora, odnosno njegovog pravnog sledbenika ustupa drugima to pravo. Pravo koje sticalac prava ustupa drugima je neisključivo pravo, ako ugovorom nije drukčije određeno.

U slučaju neisključivog ustupanja imovinskih prava, sticalac prava nije ovlašćen da zabrani drugome da iskorišćava autorsko delo, niti je ovlašćen da ustupa drugome svoje pravo.

Ako u ugovoru nije naznačeno da se radi o isključivom ili neisključivom ustupanju smatra se da se radi o neisključivom ustupanju imovinskih prava.

Član 63.

Ustupanje imovinskih prava može biti predmetno, prostorno i vremenski ograničeno.

U slučaju predmetnog ograničenja sticalac prava je ovlašćen da vrši jednu ili više određenih radnji iskorišćavanja autorskog dela.

U slučaju prostornog ograničenja sticalac prava je ovlašćen da iskorišćava autorsko delo na određenoj teritoriji koja je uža od one na kojoj autorsko pravo postoji.

U slučaju vremenskog ograničenja sticalac prava je ovlašćen da iskorišćava autorsko delo u određenom vremenu koje je kraće od trajanja autorskog prava za to delo.

Član 64.

Lice koje je ustupanjem steklo imovinsko pravo od autora ili njegovog naslednika može to svoje pravo u celini preneti na drugog uz dozvolu autora, odnosno autorovog naslednika.

Dozvola autora, odnosno autorovog naslednika nije potrebna u slučaju prenosa privrednog društva koje je nosilac imovinskog prava.

Član 65.

Prenos svojine na originalnom primerku autorskog dela ne podrazumeva sticanje autorskih prava na delu.

Član 66.

Ustupanje imovinskih prava za delo koje još nije stvoreno dozvoljeno je pod uslovom da se odrede vrsta budućeg dela i radnje iskorišćavanja dela.

Ustupanje imovinskih prava za sva buduća dela jednog autora, kao i za još nepoznate oblike iskorišćavanja dela je ništavo.

6.2.3. Autorski ugovor

Član 67.

Autorskim ugovorom se autorska prava ustupaju ili u celini prenose.

Na autorski ugovor primenjuju se odredbe zakona kojima se uređuju obligacioni odnosi, ako odredbama ovog zakona nije drukčije određeno.

Autorski ugovori se zaključuju u pisanoj formi, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 68.

U sumnji o sadržini i obimu prava koje se ustupa, odnosno prenosi autorskim ugovorom smatra se da je ustupljeno, odnosno preneseno manje prava.

Dozvola za objavljivanje dela, za beleženje dela na nosač zvuka ili slike i dozvola za emitovanje dela moraju biti izričito ugovorene, ako odredbama ovog zakona nije drukčije određeno.

Ustupanje, odnosno prenos određenog prava na iskorišćavanje dela ne podrazumeva i ustupanje, odnosno prenos prava na autorsku naknadu u slučajevima iskorišćavanja autorskog dela po osnovu zakonske licence.

Ustupanje, odnosno prenos određenog prava na iskorišćavanje dela podrazumeva i davanje dozvole za one izmene na delu koje su tehnički neminovne ili uobičajene za taj način iskorišćavanja dela.

Član 69.

Autorski ugovor sadrži: imena ugovornih strana, naslov, odnosno identifikaciju autorskog dela, prava koja su predmet ustupanja, odnosno prenosa, visinu, način i rokove plaćanja autorske naknade ako je ugovorena, kao i sadržinska, prostorna i vremenska ograničenja ako postoje.

Član 70.

Ako se korišćenjem autorskog dela ostvari dobit koja je u očiglednoj nesrazmeri sa ugovorenom autorskom naknadom, autor, odnosno njegov naslednik ima pravo da traži izmenu autorskog ugovora radi otklanjanja te nesrazmere.

Ako autorska naknada nije ugovorena, a prihod ostvaren korišćenjem autorskog dela premašuje troškove njegovog korišćenja u meri koja omogućuje plaćanje autorske naknade, autor, odnosno njegov naslednik, ima pravo da traži izmenu autorskog ugovora radi ugovaranja naknade.

Pravo iz st. 1. i 2. ovog člana zastareva u roku od dve godine od dana saznanja za postojanje nesrazmere, odnosno za prihod ostvaren korišćenjem autorskog dela, a najduže u roku od šest godina od kraja godine u kojoj je nesrazmera nastupila, odnosno u kojoj je prihod ostvaren.

Autor, odnosno njegov naslednik ne može se unapred odreći svog prava iz st. 1. i 2. ovog člana.

Radi ostvarivanja prava iz st. 1. i 2. ovog člana, korisnik autorskog dela je dužan da autoru, odnosno njegovom nasledniku pruži verodostojne podatke o ekonomskim efektima korišćenja autorskog dela u roku od mesec dana od dana upućivanja zahteva.

Član 71.

Autor, odnosno njegov naslednik može uskratiti dozvolu koju je dao, odnosno povući ustupljeno imovinsko pravo ako sticalac dozvole, odnosno prava ne ostvaruje pravo koje je pribavio, ili ga ostvaruje u obimu manjem od ugovorenog, čime ugrožava interese autora, odnosno njegovog naslednika.

Autor, odnosno njegov naslednik ne može uskratiti dozvolu koju je dao, odnosno povući ustupljeno imovinsko pravo ako je neostvarivanje ili nedovoljno ostvarivanje prava od strane sticaoca nastalo zbog razloga za koje je odgovoran autor, odnosno njegov naslednik.

Autor, odnosno njegov naslednik ne može ostvarivati pravo iz stava 1. ovog člana pre isteka roka od dve godine od zaključenja autorskog ugovora, ili predaje primerka dela sticaocu prava ako je ta predaja usledila posle zaključenja ugovora.

Ako se radi o prilogu (članak, ilustracija i sl.) koji je namenjen za objavljivanje, odnosno izdavanje u novinama ili časopisu rok iz stava 3. ovog člana iznosi šest meseci.

Autor, odnosno njegov naslednik dužan je da pre nego što uskrati dozvolu, odnosno povuče pravo, obavesti o tome sticaoca dozvole, odnosno prava, i ostavi mu primeren rok da otpočne sa ostvarivanjem prava koje je pribavio, odnosno da vrši pravo u obimu koji je pribavio.

Autor, odnosno njegov naslednik ne može se unapred odreći svog prava iz stava 1. ovog člana.

Član 72.

Autor može uskratiti dozvolu koju je dao, odnosno povući ustupljeno imovinsko pravo ako smatra da bi iskorišćavanje njegovog dela moglo da nanese štetu njegovom stvaralačkom ili ličnom ugledu, i to iz razloga koji su nastali posle zaključenja autorskog ugovora, a za koje ne odgovara sticalac prava.

Autor ima obavezu da sticaocu prava naknadi nastalu stvarnu štetu.

Izjava o uskraćenju dozvole, odnosno prava iz stava 1. ovog člana proizvodi dejstvo od dana kad autor položi obezbeđenje za naknadu štete iz stava 2. ovog člana.

Sticalac prava dužan je da na zahtev autora, u roku od 90 dana od prijema izjave o uskraćenju dozvole, odnosno prava iz stava 1. ovog člana, saopšti autoru iznos troškova koje je imao u vezi sa pripremom za iskorišćavanje autorskog dela do dana prijema obaveštenja o uskraćenju dozvole, odnosno prava. Ako sticalac prava ne izvrši svoju obavezu iz ovog stava, izjava o uskraćenju dozvole, odnosno prava proizvodi dejstvo istekom roka iz ovog stava.

Autor se ne može unapred odreći svog prava iz stava 1. ovog člana.

6.2.3.1. Izdavački ugovor

Član 73.

Izdavačkim ugovorom autor, odnosno drugi nosilac autorskog prava ustupa, odnosno prenosi na izdavača pravo na umnožavanje autorskog dela štampanjem, i

na stavljanje u promet tako umnoženih primeraka dela, a izdavač se obavezuje da delo umnoži i stavi primerke u promet, kao i da za to plati naknadu, ako je ugovorena, autoru, odnosno drugom nosiocu autorskog prava.

Ako autorsko delo iz stava 1. ovog člana nije objavljeno, autorskim ugovorom izdavaču se daje dozvola za objavljivanje dela.

Izdavačkim ugovorom autor, odnosno drugi nosilac autorskog prava može izdavaču ustupiti, odnosno preneti pravo na prevođenje svog dela, kao i ovlašćenje na umnožavanje i stavljanje u promet prevedenog dela.

Član 74.

Izdavački ugovor čiji je predmet izdavanje članaka, crteža i drugih autorskih priloga u novinama i periodičnoj štampi ne mora biti zaključen u pisanoj formi.

Član 75.

Ustupanje prava na osnovu izdavačkog ugovora je isključivo, ako nije drukčije ugovoreno.

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na izdavanje članaka, crteža i drugih autorskih priloga u novinama i periodičnoj štampi.

Član 76.

Izdavački ugovor, pored elemenata iz člana 73. ovog zakona, sadrži i sledeće:

1) rok u kome je autor, odnosno drugi nosilac autorskog prava dužan da izdavaču preda uredan rukopis ili drugi originalni primerak dela, kako bi izdavaču omogućio umnožavanje dela. Ako nije drukčije ugovoreno, taj rok iznosi godinu dana od dana zaključenja ugovora;

2) rok u kome je izdavač dužan da otpočne sa puštanjem primeraka dela u promet. Ako nije drukčije ugovoreno taj rok iznosi godinu dana od dana prijema urednog rukopisa ili drugog originalnog primerka dela;

3) broj izdanja koji je izdavač ovlašćen da izda. Ako nije drukčije ugovoreno izdavač ima pravo samo na jedno izdanje dela;

4) visinu tiraža jednog izdanja. Ako visina tiraža nije ugovorena, a iz poslovnih običaja ili drugih okolnosti očigledno ne proizilazi drukčije, tiraž iznosi 500 primeraka;

5) rok u kome izdavač, po iscrpljenju tiraža prethodnog izdanja, mora otpočeti sa puštanjem u promet primeraka narednog izdanja, ako je ono ugovoreno. Ako nije drukčije ugovoreno taj rok iznosi godinu dana od dana kad je autor to zahtevao;

6) izgled i tehničku opremu primeraka dela.

U slučaju povrede ugovorne obaveze iz stava 1. tač. 1, 2. i 5. ovog člana, druga ugovorna strana ima pravo na raskid ugovora i na naknadu štete zbog neizvršenja ugovora.

Član 77.

Obaveza je izdavača:

1) da se stara o prometu primeraka dela, i da o tome povremeno obaveštava autora, odnosno drugog nosioca autorskog prava, na njegov zahtev;

2) da autoru, odnosno drugom nosiocu autorskog prava, na njegov zahtev, u odgovarajućoj fazi tehničkog procesa umnožavanja dela omogući korekturu;

3) da prilikom pripreme svakog narednog izdanja dela omogući autoru da unese odgovarajuće izmene, pod uslovom da to ne menja karakter dela i da, imajući u vidu celinu izdavačkog ugovora, ne predstavlja nesrazmerno veliku obavezu za izdavača.

Član 78.

Rukopis ili drugi originalni primerak autorskog dela koji je predat izdavaču ne postaje svojina izdavača, osim članaka, crteža i drugih priloga u novinama i periodičnoj štampi, ili ako je ugovorom drukčije određeno.

Član 79.

Ako jedini postojeći primerak autorskog dela propadne usled više sile posle njegove predaje izdavaču radi izdavanja, autor, odnosno drugi nosilac autorskog prava ima pravo na pravičnu naknadu koja bi mu pripala da je delo bilo objavljeno.

Član 80.

Izdavač koji je pribavio pravo da izda delo u formi knjige ima tokom perioda od tri godine od dana zaključenja izdavačkog ugovora preče pravo pribavljanja prava na umnožavanje dela i stavljanje u promet primerka tog dela u formi elektronskog zapisa.

Preče pravo iz stava 1. ovog člana prestaje ako izdavač u roku od 30 dana od dana učinjene ponude u pisanoj formi ne prihvati ponudu autora, odnosno drugog nosioca autorskog prava.

Član 81.

Ako izdavač namerava da neprodane primerke dela proda kao staru hartiju, dužan je da prethodno ponudi autoru, odnosno njegovom nasledniku ako je dostupan da te primerke otkupi, po ceni za staru hartiju.

6.2.3.2. Ugovor o predstavljanju i ugovor o izvođenju

Član 82.

Ugovorom o predstavljanju, odnosno ugovorom o izvođenju autor, odnosno drugi nosilac autorskog prava ustupa korisniku pravo na predstavljanje ili pravo na izvođenje autorskog dela, a korisnik se obavezuje da to delo predstavi, odnosno izvede u određenom roku, na način i pod uslovima koji su određeni ugovorom.

Član 83.

Ako autor, odnosno drugi nosilac autorskog prava ne preda korisniku delo (rukopis, partituru i sl.) u ugovorenom roku ili korisnik delo ne predstavi, odnosno ne izvede u ugovorenom roku, autor, odnosno drugi nosilac autorskog prava ili korisnik dela može zahtevati raskid ugovora o predstavljanju, odnosno ugovora o izvođenju i tražiti naknadu štete.

Član 84.

Rukopis, partitura ili drugi original dela koje je predmet ugovora o predstavljanju, odnosno ugovora o izvođenju ostaje svojina autora, ako ugovorom nije drukčije određeno.

Član 85.

Korisnik je dužan da autoru, odnosno drugom nosiocu autorskog prava omogući uvid u predstavljanje, odnosno izvođenje dela, kao i da mu dostavi program i da ga povremeno obaveštava o prihodima od predstavljanja, odnosno izvođenja dela.

6.2.3.3. Ugovor o preradi autorskog dela

Član 86.

Ugovorom o preradi autorskog dela autor, odnosno njegov naslednik daje drugom licu dozvolu za preradu dela radi scenskog prikazivanja, odnosno izvođenja, radi snimanja filmskog dela ili za druge potrebe.

Član 87.

Ako ugovorom o preradi autorskog dela radi snimanja filmskog dela nije drukčije određeno, autor, odnosno njegov naslednik njime ustupa sledeća isključiva prava:

- 1) na preradu dela za stvaranje filmskog dela;
- 2) na umnožavanje primeraka tako stvorenog filmskog dela i njihovo stavljanje u promet;
- 3) na prikazivanje filmskog dela;
- 4) na emitovanje filmskog dela;
- 5) na titlovanje i sinhronizaciju filmskog dela na drugim jezicima.

Ugovor iz stava 1. ovog člana ovlašćuje sticaoca prava na samo jednu preradu i jedno snimanje, ako nije drukčije ugovoreno.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana shodno se primenjuju i na ugovor o preradi autorskog dela radi snimanja televizijskog dela.

6.2.3.4. Ugovor o filmskom delu

Član 88.

Ugovorom o filmskom delu se jedno ili više lica obavezuju proizvođaču filmskog dela da stvaralački sarađuju na izradi filmskog dela i ustupaju mu svoja imovinska prava na to delo.

Član 89.

Pisac scenarija i kompozitor filmske muzike, kao koautori filmskog dela u smislu člana 11. ovog zakona zadržavaju pravo da svoje delo samostalno iskorišćavaju, odvojeno od filmskog dela, osim ako je u ugovoru o filmskom delu predviđeno drukčije.

Član 90.

Filmsko delo se smatra završenim kada je postignut dogovor o konačnoj verziji između koautora i proizvođača filmskog dela.

Član 91.

Ako proizvođač filmskog dela namerava da filmsko delo iskorišćava u verziji koja se razlikuje od one iz člana 90. ovog zakona, mora pribaviti saglasnost većine koautora filmskog dela, među kojima je glavni režiser.

Član 92.

U ugovoru o filmskom delu odredbama o autorskoj naknadi, ako je ugovorena, određuje se koji iznos autorske naknade odgovara kom obliku i obimu iskorišćavanja filmskog dela.

Ugovorena naknada za snimanje filmskog dela ne obuhvata naknadu za druge oblike iskorišćavanja filmskog dela.

Proizvođač filmskog dela je dužan da završeno filmsko delo koristi.

Proizvođač filmskog dela je obavezan da koautore filmskog dela, kao i autore pojedinih doprinosa filmskom delu obaveštava o ostvarenim prihodima, kao i da im omogući uvid u poslovne knjige.

Član 93.

Koautori filmskog dela imaju pravo na raskid ugovora, kao i pravo da zadrže ugovorenu naknadu ako proizvođač filmskog dela ne završi filmsko delo u roku od tri godine od dana zaključenja ugovora o filmskom delu, ako nije drukčije ugovoreno.

Osim prava iz stava 1. ovog člana koautori filmskog dela imaju pravo na naknadu štete ako proizvođač filmskog dela ne otpočne sa iskorišćavanjem filmskog dela u roku od jedne godine od dana završetka filmskog dela, ako ugovorom nije predviđen drugi rok.

Član 94.

Ako koautor filmskog dela ili autor pojedinih doprinosa filmskom delu odbije da saraduje na izradi filmskog dela ili ako usled više sile nije u mogućnosti da nastavi saradnju, ne može se protiviti da se rezultat njegovog stvaralačkog rada upotrebi za dovršenje filmskog dela.

Koautor filmskog dela, odnosno autor pojedinih doprinosa filmskom delu iz stava 1. ovog člana ima odgovarajuća autorska prava na dati doprinos filmskom delu.

6.2.3.5. Ugovor o narudžbini autorskog dela

Član 95.

Ugovorom o narudžbini autorskog dela autor se obavezuje da za naručioca izradi autorsko delo i preda mu primerak istog.

Naručilac ima pravo da objavi delo i da stavi u promet primerak dela koji mu je autor predao, a autor zadržava ostala autorska prava, ako ugovorom o narudžbini nije drukčije određeno.

Ako je na osnovu ugovora o narudžbini autorskog dela izrađen računarski program, naručilac stiče sva prava iskorišćavanja računarskog programa, ako ugovorom nije drukčije određeno.

Član 96.

Naručilac autorskog dela ima pravo da usmerava i kontroliše postupak stvaranja dela, ali ne i da time suštinski ograničava slobodu umetničkog, stručnog ili naučnog izražavanja autora.

Član 97.

Autorsko delo nastalo spajanjem priloga većeg broja autora u jednu celinu (enciklopedija, antologija, računarski program, baza podataka i sl.), smatra se kolektivnim autorskim delom.

Autori priloga u kolektivnom autorskom delu na isključiv način ustupaju sva svoja imovinska prava licu koje je organizator izrade kolektivnog dela, ako ugovorom nije drukčije određeno.

Lice koje je organizator izrade kolektivnog autorskog dela ima pravo da objavi i da iskorišćava delo pod svojim imenom, s tim da na svakom primerku dela mora biti navedena lista autora čije autorske priloge kolektivno delo sadrži.

7. Autorsko delo stvoreno u radnom odnosu

Član 98.

Ako je autor stvorio delo tokom trajanja radnog odnosa izvršavajući svoje radne obaveze, poslodavac je ovlašćen da to delo objavi i nosilac je isključivih imovinskih prava na njegovo iskorišćavanje u okviru svoje privredne delatnosti u roku od pet godina od završetka dela, ako opštim aktom ili ugovorom o radu nije drukčije određeno. Autor ima pravo na posebnu naknadu zavisno od efekata iskorišćavanja dela.

Autor dela stvorenog u radnom odnosu zadržava na tom delu sva autorska prava osim prava iz stava 1. ovog člana.

Posle isteka roka iz stava 1. ovog člana isključiva imovinska prava na delu stiže autor.

Ako je autorsko delo računarski program trajni nosilac svih isključivih imovinskih prava na delu je poslodavac, ako ugovorom nije drukčije određeno.

Član 99.

Kriterijumi za utvrđivanje visine i način plaćanja naknade iz člana 98. stav 1. ovog zakona određuju se opštim aktom ili ugovorom o radu.

Član 100.

Prilikom izdavanja sabranih dela autor ima pravo da i pre isteka roka iz člana 98. stav 1. ovog zakona objavi svoje delo stvoreno u radnom odnosu.

Za objavljivanje dela iz stava 1. ovog člana nije potrebna dozvola poslodavca.

Član 101.

Prilikom korišćenja dela stvorenog u radnom odnosu poslodavac je dužan da navede ime, pseudonim ili znak autora.

8. Trajanje autorskog prava

Član 102.

Imovinska prava autora traju za života autora i 70 godina posle njegove smrti.

Moralna prava autora traju i po prestanku trajanja imovinskih prava autora.

Član 103.

Imovinska prava koautora prestaju po isteku 70 godina od smrti koautora koji je poslednji umro.

Imovinska prava na delu čiji se autor ne zna (anonimno delo ili delo pod pseudonimom) prestaju po isteku 70 godina od dana objavljivanja dela. Ako autor otkrije svoj identitet pre navedenog roka, imovinsko pravo traje kao da je identitet autora poznat od dana objavljivanja dela.

Član 104.

Ako se početak roka trajanja autorskog prava računa od objavljivanja dela, a delo je objavljivano u nastavcima, za svaki nastavak teče zaseban rok zaštite.

Za filmsko delo rok trajanja autorskog prava ističe 70 godina od smrti režisera, scenariste, autora dijaloga ili kompozitora muzike posebno komponovane za film, zavisno od toga ko od njih poslednji umre.

Član 105.

Za dela za koja se rok zaštite ne računa od smrti autora ili koautora, a koja nisu zakonito objavljena tokom 70 godina od njihovog nastanka, zaštita prestaje istekom tog roka.

Član 106.

Rokovi za potrebe utvrđivanja datuma prestanka imovinskih prava autora računaju se od 1. januara godine koja neposredno sledi za godinom u kojoj se desio događaj koji je relevantan za početak roka.

Član 107.

Po isteku roka trajanja imovinskih prava autora o zaštiti moralnih prava autora staraju se udruženja autora i institucije iz oblasti kulture, nauke i umetnosti.

Pored subjekata iz stava 1. ovog člana, svako lice ima pravo da štiti paternitet i integritet dela, kao i da se suprotstavi svakom obliku nedostojnog iskorišćavanja autorskog dela.

9. Strana lica na koja se zakon primenjuje

Član 108.

Autorsko delo stranog autora zaštićeno je u Republici Srbiji pod uslovom:

- 1) da je autor lice koje ima autorska prava na osnovu međunarodnog ugovora koji je ratifikovala Republika Srbija;
- 2) da postoji uzajamnost između Republike Srbije i zemlje kojoj autor pripada.

Postojanje uzajamnosti iz stava 1. tačka 2. ovog člana dokazuje lice koje se na uzajamnost poziva.

Član 109.

Pravo sleđenja iz člana 35. ovog zakona priznaje se stranom državljaninu isključivo na osnovu uzajamnosti.

Član 110.

Moralna prava autora priznaju se stranom državljaninu bez obzira na to da li su ispunjeni uslovi iz člana 108. stav 1. ovog zakona.

III. SRODNA PRAVA

1. Pravo interpretatora

1.1. Ustanovljenje prava

Član 111.

Za svoju interpretaciju autorskog dela, interpretator ima moralna prava i imovinska prava u skladu sa ovim zakonom.

1.2. Interpretacija

Član 112.

Interpretacija, u smislu ovog zakona, jeste duhovno dobro koje nastaje ličnim angažovanjem interpretatora prilikom zvučnog, odnosno vizuelnog ili zvučno-vizuelnog saopštavanja autorskog dela.

Delo koje je predmet interpretacije ne mora biti zaštićeno autorsko delo.

1.3. Interpretator

Član 113.

Interpretator, u smislu ovog zakona, jeste fizičko lice koje se lično angažuje na interpretaciji dela (muzičar, glumac, igrač, pantomimičar, pevač, dirigent).

Lica koja pružaju samo tehnički doprinos interpretaciji dela nisu interpretatori.

Odnosi između dva ili više interpretatora koji učestvuju u interpretaciji jednog dela uređuju se shodnom primenom odredaba ovog zakona koje se odnose na koautore.

1.4. Sadržina prava

1.4.1. Moralna prava interpretatora

Član 114.

Interpretator ima isključivo pravo:

- 1) da bude priznat kao takav;
- 2) da njegovo ime bude naznačeno na svakom primerku snimka, na programu ili na drugi prikladan način prilikom svakog iskorišćavanja njegove interpretacije, izuzev ako je to, s obzirom na konkretni oblik iskorišćavanja, tehnički nemoguće ili necelishodno;
- 3) da se suprotstavi izmeni svoje interpretacije, odnosno svakom iskorišćavanju svoje interpretacije u izmenjenoj formi, ako se time ugrožava njegov stvaralački ili stručni renome;
- 4) da se suprotstavi stavljanju u promet snimka svoje interpretacije, ako snimak sadrži tehničke nedostatke koji ugrožavaju integritet interpretacije, a time i renome interpretatora;

5) da se suprotstavlja iskorišćavanju svoje interpretacije na način koji ugrožava ili može ugroziti njegovu čast ili ugled.

Ako interpretaciju vrši ansambl interpretatora, pravo iz stava 1. tačka 2. ovog člana imaju ansambl kao celina i solisti.

Član 115.

Ako više interpretatora učestvuje u interpretaciji jednog dela, ostvarivanje moralnih prava ne može biti na štetu interesa drugih.

1.4.2. Imovinska prava interpretatora

Član 116.

Interpretator ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli:

1) beleženje (snimanje) svoje nesnimljene interpretacije i umnožavanje takvih snimaka interpretacije, u bilo kom obliku i na bilo koji način u smislu člana 20. stav 1. ovog zakona;

2) stavljanje u promet snimaka svoje interpretacije;

3) davanje u zakup snimaka svoje interpretacije;

4) emitovanje i javno saopštavanje svoje nesnimljene interpretacije, osim u slučaju kada se radi o već emitovanoj interpretaciji;

5) interaktivno činjenje dostupnim interpretacije javnosti žičnim ili bežičnim putem, u smislu člana 30. ovog zakona.

Interpretator nema isključivo pravo na emitovanje svoje interpretacije koja je snimljena i izdata na nosaču zvuka, kao ni interpretacije koja je sa dozvolom interpretatora snimljena na nosaču zvuka i slike.

Ako interpretator ustupi proizvođaču fonograma, odnosno videograma svoje pravo iz stava 1. tačka 3. ovog člana, on zadržava pravo na pravičnu naknadu od davanja u zakup primeraka snimka interpretacije. Interpretator se ne može odreći tog prava.

Ako ugovorom između interpretatora i proizvođača filmskog dela nije predviđeno drukčije, smatra se da je interpretator takvim ugovorom ustupio proizvođaču svoje pravo na davanje u zakup snimaka svoje interpretacije.

Član 117.

Interpretator ima pravo na naknadu za:

1) emitovanje i reemitovanje njegove interpretacije sa snimka izdatog na nosaču zvuka;

2) javno saopštavanje njegove interpretacije koja se emituje sa snimka izdatog na nosaču zvuka;

3) javno saopštavanje njegove interpretacije sa snimka izdatog na nosaču zvuka.

Pravo na naknadu iz stava 1. ovog člana interpretatori mogu ostvariti samo preko organizacije za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava. Način naplate naknade iz stava 1. ovog člana određen je članom 127. ovog zakona.

1.5. Prenos prava

Član 118.

Interpretator može svoja imovinska prava iz člana 116. ovog zakona ustupiti, odnosno preneti na drugo lice interpretatorskim ugovorom.

Lice kome je ustupljeno pravo iz stava 1. ovog člana ne može to pravo ustupati trećem licu bez saglasnosti interpretatora, ako interpretatorskim ugovorom nije drukčije određeno.

Član 119.

Ako u interpretaciji jednog dela, pored dirigenta i solista učestvuje više od pet interpretatora, smatra se da interpretaciju vrši ansambl (hor, orkestar, dramski ansambl, baletski ansambl, operni ansambl).

U ostvarivanju prava iz ovog zakona ansambl zastupa lice koje ovlasti većina članova ansambla.

Ako u interpretaciji jednog dela pored ansambla učestvuju dirigent, solisti i nosioci glavnih uloga koji nisu članovi ansambla, u ostvarivanju prava iz ovog zakona potrebna je saglasnost i ovih lica ako između njih i ansambla nije drukčije ugovoreno.

Član 120.

Interpretatorski ugovor sadrži: imena ugovornih strana, vrstu i način korišćenja interpretacije, ime autora i naziv autorskog dela koje se interpretira i visinu, način i rokove plaćanja naknade, ako je ugovorena.

Interpretatorski ugovor koji se odnosi na emitovanje interpretacije, osim elemenata iz stava 1. ovog člana, sadrži i broj emitovanja i period u kome se može izvršiti emitovanje, a interpretatorski ugovor koji se odnosi na snimanje i umnožavanje primeraka snimka interpretacije sadrži i broj primeraka koji se mogu umnožiti.

Interpretatorski ugovor se zaključuje u pisanoj formi.

Član 121.

Lice kome je ustupljeno određeno pravo iz člana 116. ovog zakona dužno je da interpretatoru dostavlja potpune podatke o korišćenju interpretacije.

1.6. Prava interpretatora iz radnog odnosa

Član 122.

Prava interpretatora koji su svoju interpretaciju stvorili na osnovu ugovora o radu, uređuju se shodnom primenom odredaba ovog zakona o odnosu autora i poslodavca.

2. Pravo proizvođača fonograma

2.1. Ustanovljenje prava

Član 123.

Za svoj fonogram, proizvođač fonograma ima imovinska prava u skladu sa ovim zakonom.

2.2. Fonogram

Član 124.

Fonogram je snimak zvuka, odnosno niza zvukova na nosaču zvuka.

Snimak zvuka je fiksiranje zvukova na nosač sa kojeg se oni mogu slušati, umnožiti ili saopštiti putem nekog uređaja.

Pravo na postojećem fonogramu nije ni na koji način ograničeno ugrađivanjem tog fonograma u videogram.

2.3. Proizvođač fonograma

Član 125.

Proizvođač fonograma je fizičko ili pravno lice u čijoj je organizaciji i čijim je sredstvima fonogram načinjen i koji snosi odgovornost za prvo snimanje zvuka, odnosno niza zvukova.

2.4. Sadržina prava

Član 126.

Proizvođač fonograma ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli:

1) umnožavanje svog fonograma u bilo kom obliku i na bilo koji način u smislu člana 20. stav 1. ovog zakona, i stavljanje u promet tako umnoženih primeraka fonograma;

2) davanje u zakup primeraka fonograma;

3) interaktivno činjenje dostupnim javnosti žičnim ili bežičnim putem svog fonograma, u smislu člana 30. ovog zakona.

Član 127.

Proizvođač izdatog fonograma ima pravo na naknadu za:

1) emitovanje i reemitovanje fonograma;

2) javno saopštavanje fonograma;

3) javno saopštavanje fonograma koji se emituje.

Pravo na naknadu iz stava 1. ovog člana proizvođač fonograma može ostvariti samo preko organizacije za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava.

Naknada iz stava 1. ovog člana i interpretatorska naknada iz člana 117. ovog zakona naplaćuju se od korisnika u vidu jedinstvene naknade. Naplatu jedinstvene naknade vrši jedna organizacija, određena ugovorom zaključenim između organizacije interpretatora i organizacije proizvođača fonograma.

Ugovorom iz stava 3. ovog člana organizacije su dužne da odrede i: visinu troškova naplate jedinstvene naknade i učestalost predaje dela jedinstvene naknade drugoj organizaciji. Ugovor se objavljuje o trošku organizacija u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

Ukoliko organizacija proizvođača fonograma i organizacija interpretatora ne zakluče ugovor iz stava 3. ovog člana u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, Vlada će, na predlog ministra nadležnog za nauku i tehnološki razvoj, odrediti organizaciju koja će vršiti naplatu jedinstvene naknade.

Organizacija proizvođača fonograma i organizacija interpretatora dužne su da zajednički odrede tarifu na način određen članom 177. ovog zakona.

Jedinstvena naknada ubrana na način predviđen ovim članom raspodeljuje se organizacijama u skladu sa ugovorom zaključenim između organizacije proizvođača fonograma i organizacije interpretatora. Ako ugovorom između organizacija nije drukčije određeno, organizacija koja naplaćuje jedinstvenu naknadu obavezna je da po odbitku iznosa troškova nastalih u vezi sa naplatom jedinstvene naknade, koji ne može biti veći od 10 % njene vrednosti, bez odlaganja, a najmanje na kvartalnom nivou, preda polovinu ubrane naknade drugoj organizaciji.

Ako ugovorom između organizacija nije drukčije određeno, organizacija koja naplaćuje jedinstvenu naknadu, ne sme vršiti raspodelu ubrane jedinstvene naknade između svojih članova pre nego što preda ugovoreni ili zakonom određeni deo ubrane naknade drugoj organizaciji.

Ako ugovorom između organizacija nije drukčije određeno organizacija koja naplaćuje jedinstvenu naknadu dužna je da preda drugoj organizaciji kopije svih podataka o iskorišćavanju fonograma i na njima zabeleženih interpretacija dobijenih od korisnika koji emituju i javno saopštavaju fonograme i na njima zabeležene interpretacije, najkasnije u roku od 30 dana od dana predaje dela ubrane naknade.

3. Pravo filmskog producenta (proizvođača videograma)

3.1. Ustanovljenje prava

Član 128.

Za svoj videogram, filmski producent (proizvođač videograma) ima imovinska prava u skladu sa ovim zakonom.

3.2. Videogram

Član 129.

Videogram je snimak filmskog dela kao i određenog niza pokretnih slika sa ili bez pratećeg zvuka na nosaču slike, odnosno nosaču slike i zvuka.

3.3. Filmski producent (proizvođač videograma)

Član 130.

Filmski producent (proizvođač videograma) je fizičko ili pravno lice koje u svoje ime daje inicijativu, prikuplja finansijska sredstva, organizuje, rukovodi i preuzima odgovornost za prvo snimanje filmskog dela ili niza pokretnih slika praćenih zvukom ili bez zvuka (videogram).

3.4. Sadržina prava

Član 131.

Filmski producent (proizvođač videograma) ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli:

1) umnožavanje svog videograma u bilo kom obliku i na bilo koji način u smislu člana 20. stav 1. ovog zakona i stavljanje u promet tako umnoženih primeraka;

2) javno saopštavanje svog videograma sa nosača slike, odnosno sa nosača slike i zvuka (prikazivanje);

- 3) davanje primeraka svog videograma u zakup;
- 4) interaktivno činjenje dostupnim javnosti svog videograma žičnim ili bežičnim putem u smislu člana 30. ovog zakona.

Član 132.

Proizvođač videograma ima pravo da se suprotstavi iskorišćavanju svog videograma u izmenjenoj formi, ako se takvim iskorišćavanjem mogu ugroziti njegovi opravdani imovinski interesi.

4. Pravo proizvođača emisije

4.1. Ustanovljenje prava

Član 133.

Proizvođač emisije ima imovinska prava u skladu sa ovim zakonom.

4.2. Emisija

Član 134.

Emisija je u električni, elektromagnetni ili drugi signal pretvoren zvučni, vizuelni, odnosno zvučno-vizuelni sadržaj koji se emituje radi saopštavanja javnosti.

4.3. Proizvođač emisije

Član 135.

Proizvođač emisije je fizičko ili pravno lice u čijoj je organizaciji i čijim je sredstvima emisija proizvedena.

4.4. Sadržina prava

Član 136.

Proizvođač emisije ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli:

- 1) reemitovanje svoje emisije,
- 2) snimanje svoje emisije na nosač zvuka ili slike, odnosno zvuka i slike;
- 3) umnožavanje tog snimka u bilo kom obliku i na bilo koji način u smislu člana 20. stav 1. ovog zakona i stavljanje u promet tako umnoženih primeraka snimka;
- 4) davanje primeraka snimka emisije u zakup;
- 5) javno saopštavanje svojih emisija na mestima koja su publici dostupna uz plaćanje ulaznice;
- 6) interaktivno činjenje dostupnim javnosti svoje emisije žičnim ili bežičnim putem u smislu člana 30. ovog zakona.

5. Pravo proizvođača baze podataka

5.1. Ustanovljenje prava

Član 137.

Proizvođač baze podataka ima imovinska prava u skladu sa ovim zakonom.

5.2. Baza podataka

Član 138.

Baza podataka, u smislu ovog zakona, je zbirka zasebnih podataka, autorskih dela ili drugih materijala uređenih na sistematičan ili metodičan način, koji su pojedinačno dostupni elektronskim ili drugim putem.

Bazom podataka ne smatra se računarski program koji se koristi za njeno stvaranje ili rad.

5.3. Proizvođač baze podataka

Član 139.

Proizvođač baze podataka je fizičko ili pravno lice koje je sačinilo bazu podataka, tako što je u kvalitativnom, odnosno kvantitativnom smislu učinilo značajno ulaganje u pribavljanje, proveru ili prezentaciju njenog sadržaja.

5.4. Sadržina prava

Član 140.

Proizvođač baze podataka ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli:

- 1) povremeno ili stalno umnožavanje bilo kojim sredstvima baze podataka u celini ili njenih bitnih delova, za bilo koju namenu i u bilo kojoj formi;
- 2) stavljanje u promet i davanje u zakup primeraka cele baze podataka ili njenih bitnih delova;
- 3) povezivanje na računarsku mrežu i svaki drugi oblik javnog saopštavanja baze podataka u celini ili njenih bitnih delova.

Pravo iz stava 1. tačke 1. ovog člana odnosi se i na nebitne delove baze podataka ukoliko su oni predmet ponovljenog ili sistematskog korišćenja koje je u suprotnosti sa normalnim korišćenjem te baze ili nerazumno oštećuje legitimne interese njenog proizvođača.

Pravo iz stava 1. ovog člana postoji nezavisno od podobnosti konkretne baze podataka ili njenog sadržaja za autorskopravnu ili drugu zaštitu.

6. Pravo izdavača

6.1. Pravo prvog izdavača slobodnog dela

Član 141.

Lice koje, po isteku imovinskih prava autora, prvi put zakonito izda ili na drugi način saopšti javnosti delo koje pre toga nije bilo izdato, ima imovinska prava koja odgovaraju imovinskim pravima autora.

6.2. Pravo izdavača štampanih izdanja na posebnu naknadu

Član 142.

Izdavači štampanih izdanja imaju pravo na posebnu naknadu propisanu u članu 39. st. 1. i 5. ovog zakona pod istim uslovima koji važe za autore.

Izdavači štampanih izdanja i autori dela izdatih u štampanoj formi mogu ostvariti svoja prava iz člana 39. st. 1. i 5. ovog zakona i ovog člana samo preko organizacije za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava.

Naknada ostvarena na osnovu člana 39. st. 1. i 5. ovog zakona i ovog člana deli se između autora i izdavača u srazmeri 50:50.

7. Zajedničke odredbe o srodnim pravima

7.1. Odnos između autorskog i srodnih prava

Član 143.

Srodna prava ni na koji način ne utiču na zaštitu prava autora u pogledu njihovih dela.

Na srodna prava shodno se primenjuju odredbe o objavljivanju, saopštavanju javnosti i izdavanju autorskog dela iz člana 7. ovog zakona.

7.2. Ograničenja srodnih prava i iscrpljenje prava

Član 144.

Na srodna prava shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o ograničenjima i iscrpljenju autorskog prava.

7.3. Prenos srodnih prava

Član 145.

Srodna prava su prenosiva, osim ličnih prava interpretatora.

7.4. Pravo na posebnu naknadu

Član 146.

Proizvođač fonograma, interpretator i proizvođač videograma imaju pravo na posebnu naknadu, koja je propisana u članu 39. ovog zakona, i to pod istim uslovima koji važe za autore.

7.5. Trajanje prava

Član 147.

Imovinska prava interpretatora traju 50 godina od dana nastanka interpretacije. Ako je interpretacija snimljena i zakonito izdata ili objavljena tokom tog roka, pravo traje 50 godina od dana prvog izdavanja ili objavljivanja, zavisno od toga koji je datum raniji. Moralna prava interpretatora traju i po prestanku trajanja njegovih imovinskih prava.

Pravo proizvođača fonograma, odnosno proizvođača videograma traje 50 godina od dana nastanka fonograma, odnosno videograma. Ako je fonogram, odnosno videogram zakonito izdat ili objavljen tokom tog roka, pravo prestaje 50 godina od dana tog izdavanja ili objavljivanja, zavisno od toga koji datum je raniji.

Pravo proizvođača emisije traje 50 godina od dana prvog emitovanja zaštićene emisije.

Pravo proizvođača baze podataka traje 15 godina od dana nastanka baze podataka. Ako je baza podataka učinjena dostupnom javnosti na bilo koji način tokom tog roka, pravo traje 15 godina od tog dana.

Ako nastanu bitne promene u selekciji ili uređenju sadržaja baze podataka rok iz stava 4. ovog člana produžava se za još 15 godina. Bitnim promenama u selekciji ili uređenju sadržaja baze podataka smatraju se dodavanje, brisanje ili popravljavanje cele ili dela sadržaja baze podataka koji za rezultat imaju novu verziju baze podataka.

Pravo prvog izdavača slobodnog dela traje 25 godina od dana prvog izdavanja ili prvog saopštavanja javnosti na drugi način.

Pravo izdavača štampanih izdanja na posebnu naknadu traje 50 godina od zakonitog izdavanja dela.

Rokovi za potrebe utvrđivanja datuma prestanka imovinskih prava nosilaca srodnih prava računaju se od 1. januara godine koja neposredno sledi za godinom u kojoj se desio događaj koji je relevantan za početak roka.

7.6. Lica na koja se zakon odnosi

Član 148.

Interpretatoru, proizvođaču fonograma, proizvođaču videograma, proizvođaču emisije, proizvođaču baze podataka, izdavaču štampanih izdanja i izdavaču slobodnog dela, koji je strano lice, priznaju se prava predviđena ovim zakonom na osnovu međunarodnog ugovora koji je ratifikovala Republika Srbija, ili na osnovu uzajamnosti između Republike Srbije i zemlje kojoj on pripada.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, proizvođaču baze podataka koji je pravno lice koje nema sedište u Republici Srbiji, priznaju se prava predviđena ovim zakonom samo ako je poslovanje tog lica trajno i neposredno povezano sa privredom Republike Srbije.

U slučaju sumnje u postojanje uzajamnosti, objašnjenje daje Ministarstvo spoljnih poslova Republike Srbije.

Član 149.

Interpretatoru koji je strani državljanin priznaju se moralna prava bez obzira na to da li su ispunjeni uslovi iz člana 148. ovog zakona.

IV. OSTVARIVANJE AUTORSKOG I SRODNIH PRAVA

Član 150.

Nosilac autorskog ili srodnog prava može svoje pravo ostvarivati individualno ili kolektivno osim u slučajevima iz člana 29. stav 2, čl. 39, 40, 117, 127, 142. i 146. ovog zakona kojima je propisano obavezno kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava.

1. Individualno ostvarivanje

Član 151.

Individualno ostvarivanje autorskog i srodnih prava može se vršiti neposredno ili preko zastupnika na osnovu odgovarajućeg punomoćja.

Zastupnici u individualnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava mogu biti fizička ili pravna lica.

2. Kolektivno ostvarivanje

2.1. Organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava

Član 152.

Autorsko i srodna prava kolektivno se ostvaruju preko organizacije za kolektivno ostvarivanje tih prava (u daljem tekstu: organizacija).

Organizacija se ne osniva radi sticanja dobiti.

Organizacija je specijalizovana za ostvarivanje određenih vrsta prava povodom određenih predmeta zaštite, u skladu sa statutom.

Član 153.

Nosioci autorskog, odnosno srodnih prava preko organizacije kolektivno ostvaruju isključiva imovinska autorska, odnosno srodna prava, kao i pravo na potraživanje naknade za sva svoja dela, odnosno predmete srodnog prava.

U slučaju ostvarivanja isključivih imovinskih prava, nosioci autorskog, odnosno srodnih prava ugovorom na isključiv način ustupaju svoja prava organizaciji, sa nalogom da ona u svoje ime a za njihov račun zaključuje ugovore sa korisnicima autorskih dela i predmeta srodnih prava (u daljem tekstu: korisnici) o neisključivom ustupanju tih prava.

U slučaju ostvarivanja prava na naknadu, nosioci autorskog, odnosno srodnih prava daju nalog organizaciji da u svoje ime a za njihov račun naplati naknadu od korisnika.

Organizacija ima pravo da vrši kontrolu nad iskorišćavanjem predmeta zaštite sa njenog repertoara.

Organizacija ima pravo da pred sudom i drugim organima štiti prava koja su joj nosioci autorskog, odnosno srodnih prava poverili na kolektivno ostvarivanje.

Na zahtev organizacije, nadležni organi koji vode evidenciju o podacima koji su od značaja za utvrđivanje iznosa naknada, dužni su da te podatke daju na uvid organizaciji.

2.2. Osnivanje organizacije

Član 154.

Organizaciju osnivaju autori, odnosno nosioci autorskog ili srodnih prava, odnosno njihova udruženja (u daljem tekstu: osnivači).

Član 155.

Osnivački akt organizacije je ugovor o osnivanju.

Osnivački akt organizacije koju osniva jedno udruženje je odluka o osnivanju.

Član 156.

Organizacija ne može da obavlja ni jednu drugu delatnost osim delatnosti koje su predviđene u članu 153. ovog zakona.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, organizacija može da:

1) vrši delatnost kojom se ostvaruju umetnički, stručni ili socijalni interesi nosilaca prava;

2) obavlja pojedine administrativno-tehničke usluge u ime i za račun druge organizacije, na osnovu pisanog ugovora.

U cilju racionalizacije i efikasnije naplate i raspodele naknade za korišćenje autorskog i srodnih prava putem jedinstvene baze podataka organizacije za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava mogu obrazovati zajedničku službu.

Posebnim sporazumom određuje se delokrug njenog rada, ovlašćenja, visina naknade za njen rad i sistematizacija radnih mesta zaposlenih u službi.

Član 157.

Osnivači organizacije su dužni da od nadležnog organa pribave dozvolu za obavljanje delatnosti organizacije.

Samo jedna organizacija može dobiti dozvolu za kolektivno ostvarivanje autorskog, odnosno srodnih prava za istu vrstu prava na istoj vrsti dela, odnosno predmeta srodnog prava.

Uz zahtev za izdavanje dozvole za obavljanje delatnosti osnivači podnose osnivački akt organizacije, statut, izvod iz registra pravnih lica, ukoliko su osnivači pravna lica, dokaz o poslovnom sedištu organizacije, podatke o broju autora, odnosno nosilaca prava koji su ovlastili organizaciju da ostvaruje prava na njihovim delima, odnosno predmetima srodnih prava, popis dela, odnosno predmeta srodnih prava koji će činiti repertoar organizacije, dokaze o ispunjenosti kadrovskih, tehničkih i organizacionih pretpostavki za efikasno kolektivno ostvarivanje prava koja su im poverena i dokaz o uplati propisane administrativne takse, koja je prihod budžeta Republike Srbije.

Član 158.

Dozvola za obavljanje delatnosti se izdaje organizaciji koja je podnela zahtev u skladu sa članom 157. stav 3. ovog zakona, ukoliko ispunjava sledeće uslove:

- 1) ima sedište u Republici Srbiji;
- 2) njeni osnivači predstavljaju većinu nosilaca autorskog, odnosno srodnih prava iz oblasti na koju se odnosi delatnost organizacije, a imaju prebivalište u Republici Srbiji ili su njeni državljani;
- 3) ima kadrovske, finansijske, tehničke i organizacione pretpostavke da može efikasno da ostvaruje prava domaćih i stranih nosilaca autorskog, odnosno srodnih prava u Republici Srbiji, odnosno domaćih nosilaca autorskog, odnosno srodnih prava u inostranstvu iz oblasti na koju se odnosi njena delatnost;
- 4) osnivački akt i statut organizacije su u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 159.

Smatraće se da organizacija ispunjava uslove iz člana 158. stav 1. tačka 3. ovog zakona ako ima:

- 1) poslovni prostor opremljen uobičajenom komunikacijskom i informatičkom opremom;
- 2) zaposlenu osobu koja ima završen pravni fakultet i najmanje dve godine stručnog iskustva i znanje jednog svetskog jezika;
- 3) zaposlenu osobu koja ispunjava propisane uslove za vođenje računovodstva i ima najmanje dve godine stručnog iskustva na poslovima organizovanja i vođenja računovodstva.

Stručna sprema i znanje jezika dokazuje se odgovarajućim ispravama, a stručno iskustvo dokumentacijom iz koje je vidljivo gde je i na kojim poslovima iskustvo stečeno.

Član 160.

Nadležni organ dužan je da donese rešenje o izdavanju dozvole za obavljanje delatnosti, odnosno rešenje o odbijanju zahteva u roku od 30 dana od dana podnošenja urednog zahteva za izdavanje dozvole za obavljanje delatnosti.

Ukoliko je podneti zahtev za izdavanje dozvole neuredan u smislu čl. 157. i 159. ovog zakona ili dostavljeni osnivački akt ili statut sadrže odredbe koje nisu u skladu sa odredbama ovog zakona, nadležni organ će pozvati podnosioca zahteva da u roku od 15 dana od dana prijema primedbi uredi podneti zahtev prema iznetim primedbama.

Ukoliko u ostavljenom roku podnosilac zahteva ne uredi svoj zahtev u skladu sa primedbama nadležnog organa, nadležni organ će zahtev odbaciti.

Rešenjem o izdavanju dozvole za obavljanje delatnosti organizacija stiče pravo da u trajanju od pet godina od dana izdavanja rešenja obavlja poslove kolektivnog ostvarivanja autorskog, odnosno srodnih prava.

Organizacija ima pravo da neograničeni broj puta zahteva obnovu dozvole za obavljanje delatnosti, na način i u postupku propisanom ovim zakonom za pribavljanje dozvole.

Odluke nadležnog organa iz st. 1. i 3. ovog člana su konačne i protiv njih se može pokrenuti upravni spor.

Član 161.

Organizacija stiče svojstvo pravnog lica upisom u registar u koji se upisuju udruženja u skladu sa zakonom koji uređuje pravni položaj udruženja.

Uz prijavu za upis u registar iz stava 1. ovog člana osnivači organizacije su dužni da podnesu rešenje nadležnog organa o izdavanju dozvole za obavljanje delatnosti.

Brisaće se iz registra iz stava 1. ovog člana i iz evidencije iz člana 163. ovog zakona organizacija koja pre isteka perioda iz člana 160. stav 4. ovog zakona ne obnovi dozvolu za obavljanje delatnosti ili kojoj dozvola za obavljanje delatnosti bude oduzeta na osnovu člana 162. ovog zakona nakon sprovedenog postupka likvidacije ili stečaja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje postupak likvidacije ili stečaja udruženja.

Član 162.

Nadležni organ oduzeće organizaciji dozvolu za obavljanje delatnosti kad utvrdi:

- 1) da je dozvola za obavljanje delatnosti izdata na osnovu neistinitih podataka;
- 2) da je organizacija prestala da ispunjava neki od propisanih uslova za izdavanje dozvole iz člana 158. ovog zakona;
- 3) da organizacija teže i ponovljeno krši odredbe ovog zakona;
- 4) da organizacija nije ispunila svoju obavezu iz člana 187. ovog zakona.

Pre oduzimanja dozvole za obavljanje delatnosti, iz razloga navedenih u stavu 1. tač. 2, 3. i 4. ovog člana nadležni organ će pismenim putem ukazati na

nepravilnosti u radu organizacije, naložiće mere za otklanjanje nepravilnosti i odrediti rok za njihovo otklanjanje.

Rešenje o oduzimanju dozvole iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

O izdavanju rešenja iz stava 1. ovog člana nadležni organ obavestiće nadležni organ koji vodi registar u koji je organizacija upisana.

Rešenje o izdavanju, obnovi i oduzimanju dozvole za obavljanje delatnosti objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Član 163.

Organizacija se upisuje u evidenciju organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava koju vodi nadležni organ.

U evidenciju organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava iz stava 1. ovog člana upisuje se: naziv i sedište organizacije, delatnost organizacije, datum upisa, obnove upisa i brisanja organizacije iz evidencije, ugovori o saradnji sa inostranim organizacijama i podaci o članstvu u međunarodnim organizacijama.

O promenama činjenica koje se upisuju u evidenciju organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava, organizacija je dužna da obavesti nadležni organ u roku od 15 dana od dana nastanka promene.

Promene iz stava 3. ovog člana upisuju se u evidenciju organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava.

Podaci iz evidencije organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava dostupni su svim zainteresovanim licima.

2.3. Organi organizacije

Član 164.

Organizacijom upravljaju njeni osnivači i članovi u skladu sa statutom organizacije.

Organi organizacije su: skupština, upravni odbor, direktor i nadzorni odbor.

2.4. Opšti akti organizacije

Član 165.

Opšti akti organizacije su: statut, tarifa, plan raspodele i drugi opšti akti kojima se uređuju određena pitanja iz delatnosti organizacije.

Statut je osnovni akt organizacije i drugi opšti akti moraju biti u saglasnosti sa njim.

Pojedinačni akti koje donose organi i ovlašćeni pojedinci u organizaciji moraju biti u skladu sa opštim aktom organizacije.

Član 166.

Statut organizacije sadrži odredbe o vrsti i predmetu prava koja se na kolektivan način ostvaruju preko organizacije.

Statut organizacije donosi skupština organizacije, prostom većinom glasova članova skupštine.

Član 167.

Plan raspodele sadrži kriterijume na osnovu kojih organizacija raspodeljuje nosiocima autorskog, odnosno srodnih prava prihod koji je u vidu naknade za iskorišćavanje predmeta zaštite prikupila od korisnika.

Načela plana raspodele su: srazmernost, primerenost i pravičnost, zavisno od: vrste predmeta zaštite, načina iskorišćavanja predmeta zaštite, obima iskorišćavanja predmeta zaštite i drugih ciljeva utvrđenih aktima organizacije.

Plan raspodele utvrđuje skupština organizacije.

Član 168.

U skladu sa statutom i odlukama svojih organa organizacija izdvaja deo prihoda prikupljenog od korisnika za pokriće troškova svog rada.

2.5 Pojam tarife

Član 169.

Tarifa je opšti akt organizacije kojim se utvrđuje visina i način određivanja naknade koju organizacija naplaćuje korisnicima za pojedine oblike iskorišćavanja autorskih dela i predmeta srodnih prava i obveznicima plaćanja posebne naknade.

2.5.1 Pravila za određivanje tarife

170.

Tarifa mora da bude primerena vrsti i načinu iskorišćavanja autorskog dela, odnosno predmeta srodnog prava.

Ako je iskorišćavanje predmeta zaštite nužno za obavljanje delatnosti korisnika (u slučaju emitovanja ili koncertnih korišćenja predmeta zaštite i sl.) tarifa se određuje po pravilu u procentualnom iznosu od prihoda koji korisnik ostvaruje obavljajući delatnost u okviru koje iskorišćava predmete zaštite. Taj iznos mora da bude u srazmeri sa značajem koji za prihode korisnika ima iskorišćavanje predmeta zaštite sa repertoara organizacije.

Ako iskorišćavanjem predmeta zaštite korisnik iz stava 2. ovog člana ne ostvaruje prihod, tarifa se određuje u procentualnom iznosu od troškova potrebnih za obavljanje delatnosti u okviru koje se iskorišćavaju predmeti zaštite, vodeći računa o značaju koji iskorišćavanje predmeta zaštite ima za delatnost korisnika.

Uz naknade koje su određene na način propisan st. 2. i 3. ovog člana, tarifom se određuju i najniži iznosi naknada za iskorišćavanje predmeta zaštite sa repertoara organizacije.

Prilikom određivanja tarife uzimaju se u obzir tarife kolektivnih organizacija država čiji je bruto društveni proizvod približne vrednosti bruto društvenom proizvodu Republike Srbije.

Član 171.

Ako iskorišćavanje predmeta zaštite nije nužno za obavljanje delatnosti korisnika već samo korisno ili prijatno (na primer u slučaju prevoznih sredstava, smeštajnih i ugostiteljskih objekata, trgovinskih i zanatskih radnji, tržnih centara, izložbenih prostora, i tome slično) i pod uslovom da je određivanje takve tarife u procentualnom iznosu nemoguće ili nerazumno teško, tarifa se može odrediti u paušalnom iznosu.

Prilikom određivanja visine paušalne naknade vodiće se računa o:

- 1) vrsti i načinu iskorišćavanja predmeta zaštite;
- 2) geografskoj lokaciji sedišta korisnika;
- 3) vrsti i veličini prostora u kojem se koriste predmeti zaštite;
- 4) trajanju i obimu iskorišćavanja i cenama usluga korisnika.

Član 172.

Ako se iskorišćavanje autorskih dela vrši zajedno sa iskorišćavanjem predmeta srodnih prava, odnosno ako za jedno iskorišćavanje ima više nosilaca prava, tarife se određuju srazmerno.

Za određivanje srazmere između tarifa naknada za autorsko pravo i srodna prava merodavna je uobičajena međunarodna praksa.

2.5.2 Pregovori i sporazum o tarifi

2.5.2.1 Pregovori o tarifi

Član 173.

Organizacija inicira pregovore o tarifi objavom poziva udruženjima korisnika i individualnim korisnicima u „Službenom glasniku Republike Srbije”, na svojoj internet stranici i u jednom visokotiražnom dnevnom listu.

2.5.2.2 Sporazum o tarifi

Član 174.

Tarifa se, nakon obavljenih pregovora između organizacije i reprezentativnog udruženja korisnika, određuje sporazumom u pisanoj formi. Kao reprezentativno smatra se ono udruženje korisnika koje na teritoriji Republike Srbije predstavlja većinu korisnika iz određene delatnosti, odnosno ono kome je reprezentativnost priznata na osnovu drugih propisa. Ako nema takvog udruženja, reprezentativnost će se utvrđivati na osnovu broja korisnika koje udruženje predstavlja, aktivnosti udruženja, stepena organizovanosti udruženja i slično.

Tarifa se može odrediti i sporazumom u pisanoj formi između organizacije i individualnog korisnika ako je prema prirodi poslovanja takvog korisnika on jedini koji obavlja tu vrstu delatnosti u Republici Srbiji. Na individualnog korisnika shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na reprezentativno udruženje korisnika.

Ustanove javnog radiodifuznog servisa su individualni korisnici sa kojima, u smislu stava 2. ovog člana, organizacije određuju tarifu sporazumom u pisanoj formi.

Tarifu određenu na način iz st. 1. i 2. ovog člana, organizacija objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a tarifa stupa na snagu osmog dana od dana objave.

Do okončanja postupka određivanja tarife na način predviđen ovim članom naknada se plaća prema postojećoj tarifi.

2.5.2.3 Obavezna sadržina pismenog sporazuma

Član 175.

Pismeni sporazum iz člana 174. mora da sadrži:

- 1) iznos naknade za iskorišćavanje autorskih dela, odnosno predmeta srodnih prava sa repertoara organizacije;
- 2) uslove za korišćenje autorskih dela, odnosno predmeta srodnih prava sa repertoara organizacije;
- 3) rok i način naplate naknade;
- 4) okolnosti korišćenja zbog kojih se visina određene naknade u tarifi uvećava ili smanjuje.

2.5.2.4 Određivanje predloga tarife od strane Upravnog odbora organizacije

Član 176.

Ako u roku od 60 dana od dana objave poziva iz člana 173. ovog zakona ne bude postignut sporazum, predlog tarife određuje upravni odbor organizacije. Tako određen predlog tarife dostavlja se Komisiji za autorsko i srodna prava (u daljem tekstu: Komisija) na mišljenje.

Do okončanja postupka određivanja tarife na način predviđen ovim članom naknada se plaća prema postojećoj tarifi.

2.5.2.5 Određivanje jedinstvene tarife za ostvarivanje prava iz čl. 117. i 127. ovog zakona

Član 177.

Jedinstvena tarifa za ostvarivanje prava iz čl. 117. i 127. ovog zakona određuje se sporazumom u pisanoj formi između organizacije proizvođača fonograma i organizacije interpretatora s jedne strane, i reprezentativnog udruženja korisnika s druge strane.

Organizacija proizvođača fonograma i organizacija interpretatora zajednički iniciraju pregovore o jedinstvenoj tarifi i zajednički pregovaraju sa reprezentativnim udruženjem korisnika u postupku i na način određen čl. 173. i 174. ovog zakona.

Jedinstvenu tarifu određenu na način propisan stavom 1. ovog člana organizacije zajednički objavljuju u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Tarifa stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Ukoliko u roku od 60 dana od dana objave poziva iz člana 173. ovog zakona nije postignut sporazum iz stava 1. ovog člana, predlog jedinstvene tarife određuju upravni odbori organizacija na osnovu pismenog sporazuma.

Predlog jedinstvene tarife dostavlja se Komisiji na mišljenje.

Ukoliko u roku od 90 dana od dana objave poziva iz člana 173. ovog zakona, organizacija proizvođača fonograma i organizacija interpretatora ne podnesu Komisiji zahtev za dobijanje mišljenja o predlogu jedinstvene tarife, tu tarifu određuje Komisija.

2.5.2.6 Određivanje jedinstvene tarife za ostvarivanje prava na posebnu naknadu

Član 178.

Jedinstvena tarifa za ostvarivanje prava na posebnu naknadu iz čl. 39. i 146. ovog zakona koja se plaća od prve prodaje ili uvoza u Republiku Srbiju uređaja za

tonsko i vizuelno snimanje i praznih nosača zvuka, slike i teksta, određuje se sporazumom u pisanoj formi između organizacija koje ostvaruju prava onih nosilaca autorskog i srodnih prava kojima je ovim zakonom dato pravo na posebnu naknadu s jedne strane i reprezentativnog udruženja proizvođača, odnosno uvoznika uređaja za tonsko i vizuelno snimanje i proizvođača, odnosno uvoznika praznih nosača zvuka, slike i teksta.

Organizacije iz stava 1. ovog člana zajednički iniciraju pregovore o jedinstvenoj tarifi, zajednički pregovaraju u postupku i na način određen čl. 173. i 174. ovog zakona i zajednički objavljuju jedinstvenu tarifu iz stava 1. ovog člana u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Jedinstvena tarifa određena na način propisan st. 1. i 2. ovog člana stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Ukoliko u roku od 60 dana od dana objave poziva iz člana 173. ovog zakona nije postignut sporazum iz stava 1. ovog člana, predlog jedinstvene tarife iz stava 1. ovog člana određuju upravni odbori organizacija na osnovu pisanog sporazuma.

Predlog jedinstvene tarife dostavlja se Komisiji na mišljenje.

Ukoliko u roku od 90 dana od dana objave poziva iz člana 173. ovog zakona, organizacije iz stava 1. ovog člana ne podnesu Komisiji zahtev za dobijanje mišljenja o predlogu jedinstvene tarife, tu tarifu odrediće Komisija.

Naplata posebne naknade iz stava 1. ovog člana vrši organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskih muzičkih prava uz prethodno postignut pismeni sporazum sa organizacijama koje su učestvovala u pregovorima o jedinstvenoj tarifi o visini troškova naplate posebne naknade i režimu raspodele posebne naknade između organizacija iz ovog stava.

Organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskih muzičkih prava dužna je da ukupno ubranu posebnu naknadu, po odbitku sporazumno određenih troškova naplate posebne naknade, raspodeli autorima i preda organizacijama interpretatora i proizvođača fonograma, odnosno videograma na sledeći način: 40% autorima, 30% interpretatorima i 30% proizvođačima fonograma i proizvođačima videograma.

2.6. Shodna primena drugih zakona

Član 179.

Na organizaciju shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje pravni položaj udruženja, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

2.7. Obaveze organizacije

Član 180.

U poslovanju organizacije sa korisnicima postoji pretpostavka da organizacija ima ovlašćenje da deluje za račun svih nosilaca autorskog, odnosno srodnih prava u pogledu onih prava i onih vrsta predmeta zaštite koji su obuhvaćeni njenom delatnošću.

Nosilac autorskog, odnosno srodnog prava koji nije sa organizacijom zaključio ugovor iz člana 153. ovog zakona može da obavesti organizaciju, pismenim obaveštenjem, da će svoja prava ostvarivati individualno, osim u slučajevima iz člana 29. stav 2, čl. 39, 40, 117, 127, 142. i 146. ovog zakona kojima je propisano obavezno kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava.

Organizacija je dužna da korisnike izvesti o imenima nosilaca autorskog, odnosno srodnih prava iz stava 2. ovog člana.

Nosioce autorskog, odnosno srodnih prava, koji nisu obavestili organizaciju da svoja prava žele da ostvaruju individualno, organizacija je dužna da prilikom raspodele naknade tretira ravnopravno sa nosiocima autorskog, odnosno srodnih prava koji imaju sa organizacijom ugovor iz člana 153. ovog zakona.

Član 181.

Organizacija je dužna da korisnike i zainteresovanu javnost redovno obaveštava preko masovnih medija i objavom u elektronskoj formi na svojoj internet stranici o sledećem:

- 1) kategorijama nosilaca prava koje predstavlja;
- 2) imovinskim pravima koja ostvaruje;
- 3) kategorijama korisnika predmeta zaštite i drugim fizičkim ili pravnim licima koji su obveznici plaćanja naknade;
- 4) sadržini opštih akata organizacije (statut, tarifa, plan raspodele i dr.);
- 5) broju i listi bilateralnih ugovora zaključenih sa inostranim organizacijama;
- 6) podacima o ovlašćenim zastupnicima organizacije;
- 7) radnom vremenu organizacije.

Organizacija je dužna da svakom korisniku ili drugom licu koje ima pravni interes, pruži obaveštenje o svom repertoaru i o uslovima pod kojim ostvaruje autorsko, odnosno srodna prava.

Član 182.

Organizacija je dužna da pored podataka iz člana 181. ovog zakona sledeće podatke učini dostupnim članovima organizacije putem svoje internet stranice:

- 1) listu članova skupštine, upravnog odbora i nadzornog odbora;
- 2) godišnji izveštaj o poslovanju;
- 3) informacije o zasedanju skupštine (datum, vreme, mesto zasedanja, dnevni red, odluke skupštine);
- 4) odluke upravnog odbora i nadzornog odbora.

Član 183.

Organizacija je dužna da sa svakim zainteresovanim korisnikom, odnosno udruženjem korisnika pod ravnopravnim i primerenim uslovima zaključi ugovor o neisključivom ustupanju prava iskorišćavanja predmeta zaštite sa njenog repertoara.

Ugovor iz stava 1. ovog člana sadrži naročito: vrstu predmeta zaštite, način iskorišćavanja predmeta zaštite, visinu i način plaćanja naknade organizaciji, vreme trajanja ugovora.

Član 184.

Organizacija je dužna da nosiocima autorskog, odnosno srodnih prava, koji su sa njom zaključili ugovor iz člana 153. ovog zakona i nosiocima autorskog i srodnih prava iz člana 180. stav 4. ovog zakona, raspodeli sav prihod ostvaren od naknade prikupljene od korisnika, izuzev sredstava određenih za pokriće troškova svog rada, a u skladu sa planom raspodele.

Izuzetno, statutom organizacije može se izričito predvideti da se određeni deo tih sredstava izdvoji za kulturne namene, kao i za unapređenje penzijskog,

zdravstvenog ili socijalnog statusa članova organizacije. Visina tako izdvojenih sredstava ne sme biti veća od 10% neto prihoda organizacije.

Član 185.

Raspodela iz člana 184. ovog zakona mora biti zasnovana na preciznim podacima o iskorišćavanju predmeta zaštite.

Ukoliko preciznih podataka o iskorišćavanju predmeta zaštite nema, odnosno ukoliko bi prikupljanje preciznih podataka predstavljalo za organizaciju neprihvatljiv organizacioni i finansijski teret, dozvoljeno je da se plan raspodele zasnuje na procenama koje proizilaze iz relevantnih i proverljivih činjenica.

Član 186.

Organizacija, na osnovu ugovora sa odgovarajućim inostranim organizacijama, obezbeđuje kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava domaćih nosilaca u inostranstvu, kao i stranih nosilaca u Republici Srbiji.

Obavezu iz stava 1. ovog člana organizacija je dužna da ispuni u roku od pet godina od dana sticanja prve dozvole za obavljanje delatnosti.

2.8. Obaveze korisnika

Član 187.

Korisnici su dužni da u skladu sa članom 183. ovog zakona od organizacije pribave prava za iskorišćavanje predmeta zaštite pre početka korišćenja predmeta zaštite.

Korisnici su dužni da obaveštavaju organizaciju o nazivu predmeta zaštite, učestalosti i obimu iskorišćavanja, kao i o drugim okolnostima koje su relevantne za obračun naknade koja se prema tarifi plaća.

Podaci iz stava 2. ovog člana dostavljaju se organizaciji u roku od 15 dana od dana početka korišćenja predmeta zaštite, na način i u formi određenoj opštim aktima organizacije.

Korisnici koji su na osnovu ovog zakona ovlašćeni da iskorišćavaju predmete zaštite bez dozvole nosioca prava a uz obavezu plaćanja naknade, dostavljaju podatke iz stava 2. ovog člana jedanput mesečno na način i u formi određenoj opštim aktima organizacije.

Organizacije za radiodifuziju su dužne da jednom mesečno dostavljaju popis emitovanih predmeta zaštite organizacijama čije predmete zaštite iskorišćavaju na način i u formi određenoj opštim aktima organizacije.

Korisnici su dužni da ovlašćenim licima organizacije, u toku kontrole iskorišćavanja predmeta zaštite, omoguće uvid u dokumentaciju i podatke relevantne za obračun naknade koja se prema tarifi plaća.

Za obaveze korisnika solidarno odgovaraju: lice koje koristi predmet zaštite, vlasnik, držalac i zakupac prostora u kojem je predmet zaštite korišćen, kao i organizator aktivnosti u kojoj je došlo do korišćenja predmeta zaštite.

U slučaju spora između organizacije i korisnika oko visine naknade, korisnik je dužan da plaća organizaciji iznos predviđen prethodno važećom tarifom, do pravosnažnog okončanja spora. Ako se sporni iznos odnosi na tarifni stav koji nije postojao u prethodno važećoj tarifi, korisnik je dužan da plaća organizaciji iznos predviđen novom tarifom u poseban fond koji se ne raspodeljuje nosiocima prava, do pravosnažnog okončanja spora.

2.9. Nadzor nad radom organizacije

Član 188.

Nadzor nad radom organizacije vrši nadležni organ koji kontrolira da li organizacija obavlja svoje poslove u skladu sa izdatom dozvolom i u skladu sa odredbama ovog zakona.

Radi ostvarivanja nadzora organizacija je dužna da dostavlja nadležnom organu:

- 1) godišnji izveštaj o poslovanju, godišnji obračun i izveštaj ovlaštenog revizora;
- 2) sporazume između organizacije i reprezentativnih udruženja korisnika;
- 3) izmene statuta, tarife i njihove izmene, plan raspodele naknade i njegove izmene, ugovore sa odgovarajućim inostranim organizacijama, sudske i upravne odluke u kojima je organizacija jedna od strana.

Organizacija dostavlja dokumenta i podatke iz stava 2. ovog člana u roku od 15 dana od dana njihovog usvajanja, odnosno dobijanja izveštaja, odnosno od dana nastanka promene.

Član 189.

Organizacija je dužna da za svaku poslovnu godinu, u roku od šest meseci od njenog završetka, usvoji odnosno pribavi:

- 1) godišnje izveštaje organa upravljanja i nadzornih organa o iznosu naplaćenih naknada, njihovoj raspodeli, poslovanju kolektivne organizacije, izvršavanju sporazuma zaključenih sa reprezentativnim udruženjima korisnika i o izvršavanju ugovora sklopljenih sa inostranim organizacijama;
- 2) izveštaj ovlaštenog revizora;
- 3) predlog finansijskog plana organizacije za narednu godinu koji uključuje plan troškova njenog poslovanja.

Odredbe ovog člana ne utiču na obaveze koje organizacija ima prema drugim propisima u pogledu finansijskog poslovanja, izveštavanja i revizije.

Član 190.

Godišnji izveštaj o poslovanju, godišnji obračun i knjigovodstvo moraju biti predmet revizije.

Reviziju poslovanja organizacije može obaviti samo ovlašćeni revizor, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

Na izveštaj revizora shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

Član 191.

Nadležni organ ima pravo da njegovi predstavnici prisustvuju sednicama organa organizacije, kao i pravo uvida u poslovne knjige i drugu poslovnu dokumentaciju.

Predstavnik nadležnog organa ima pravo da na sednicama organa organizacije iznosi mišljenje o svim pitanjima koja se odnose na poslove kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava i na poštovanje zakonskih propisa, bez prava glasa.

Nadležni organ može zahtevati od organizacije pismeni odgovor u vezi pitanja koja se odnose na delatnost i poslovanje organizacije.

Ako utvrdi nepravilnosti u radu organizacije nadležni organ će ukazati na njih, naložiti sprovođenje mera za njihovo otklanjanje i odrediti rok za otklanjanje nepravilnosti.

V. KOMISIJA ZA AUTORSKO I SRODNA PRAVA

1. Komisija za autorsko i srodna prava

Član 192.

Komisija za autorsko i srodna prava je stručno telo ovlašćeno da u oblasti ostvarivanja autorskog i srodnih prava daje mišljenje o predlogu tarife koji predlažu organizacije.

Komisija nije stalno telo.

1.1. Sastav Komisije

Član 193.

Komisiju čine predsednik i četiri člana.

Predsednik i članovi Komisije imenuju se iz reda istaknutih stručnjaka koji svojim dosadašnjim radom i poznavanjem problema primene autorskog i srodnih prava mogu da doprinesu ostvarivanju ciljeva zbog kojih je Komisija osnovana.

1.2. Imenovanje Komisije

Član 194.

Predsednika i članove Komisije imenuje Vlada na predlog rukovodioca nadležnog organa. Pored predsednika i članova, imenuju se i zamenik predsednika i dva zamenika članova Komisije koji moraju ispunjavati uslove predviđene članom 193. ovog zakona.

Radi pripreme predloga iz stava 1. ovog člana rukovodilac nadležnog organa u „Službenom glasniku Republike Srbije”, na svojoj internet stranici i u jednom visokotiražnom dnevnom listu, objavljuje javni poziv organizacijama i reprezentativnim udruženjima korisnika da predlože kandidate za članove Komisije i njihove zamenike i to: po dva člana Komisije i jednog zamenika člana Komisije. Predsednika i zamenika predsednika predlaže nadležni organ.

Organizacije i reprezentativna udruženja korisnika mogu u roku od 30 dana od dana objave javnog poziva iz stava 2. ovog člana dostaviti nadležnom organu pismene, obrazložene predloge za kandidate za članove Komisije i njihove zamenike.

Na osnovu dobijenih predloga iz stava 3. ovog člana nadležni organ predlaže Vladi sastav Komisije.

Ukoliko nadležni organ smatra da predloženi kandidati ne ispunjavaju uslove iz člana 193. ovog zakona može još jednom ponoviti javni poziv.

Mandat predsednika i članova Komisije, kao i njihovih zamenika traje četiri godine. Po isteku mandata predsednika i članova Komisije, kao i njihovih zamenika, nadležni organ ponovo sprovodi postupak predlaganja prema odredbama ovog člana.

Predsjednik i članovi Komisije, kao i njihovi zamjenici kojima je mandat istekao, mogu biti ponovo imenovani.

1.3. Prestanak funkcije predsjednika ili člana Komisije

Član 195.

Član Komisije može da bude razrešen dužnosti pre isteka vremena za koje je imenovan ako:

- 1) ne obavlja svoju dužnost na savestan ili nepristrasan način;
- 2) trajno izgubi sposobnost obavljanja dužnosti zbog bolesti ili drugih opravdanih razloga;
- 3) iz drugih opravdanih razloga sam zatraži da bude razrešen.

Člana Komisije razrešava Vlada.

1.4. Sporedni poslovi i administrativna pomoć

Član 196.

Nadležni organ obezbeđuje radni prostor i opremu za rad Komisije i pruža joj neophodne administrativno-tehničke uslove za rad.

Nadležni organ obavlja sve računovodstvene poslove u vezi isplate naknade za rad članovima Komisije.

1.5. Pokretanje postupka pred Komisijom za autorsko i srodna prava

Član 197.

Postupak za dobijanje mišljenja o predlogu tarife organizacija pokreće pisanim zahtevom koji podnosi Komisiji najkasnije u roku od 90 dana od dana objave poziva iz člana 173. ovog zakona.

Ako su predlog jedinstvene tarife sporazumno odredile dve ili više organizacija, onda te organizacije zajednički pokreću postupak za dobijanje mišljenja o predlogu jedinstvene tarife pred Komisijom.

1.5.1. Sadržaj zahteva za dobijanje mišljenja o predlogu tarife

Član 198.

Zahtev za dobijanje mišljenja o predlogu tarife mora da sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu, odnosno podnosiocima zahteva;
- 2) predlog tarife;
- 3) ako su se vodili pregovori, navode o dosadašnjem toku i rezultatima pregovora o tarifi, kao i obrazloženje zašto nije postignut sporazum o tarifi.

Zahtev za dobijanje mišljenja o predlogu tarife dostavlja se u dva primerka.

1.6. Postupak pred Komisijom

Član 199.

Jedan primerak zahteva iz člana 198. ovog zakona Komisija dostavlja reprezentativnom udruženju korisnika, odnosno individualnom korisniku i poziva ga da se na njega izjasni u roku od 30 dana od dana njegovog prijema.

Ukoliko se reprezentativno udruženje korisnika ne izjasni u ostavljenom roku na dostavljeni zahtev, Komisija daje mišljenje, na osnovu podnetog zahteva.

Komisija može da zakaže konsultacije sa predstavnicima organizacije i reprezentativnog udruženja korisnika ukoliko smatra da je to potrebno.

1.7. Mišljenje Komisije

Član 200.

Mišljenje Komisije iz člana 192. ovog zakona sadrži ocenu o tome da li predlog tarife organizacije obuhvata ona prava za koja ta organizacija ima dozvolu za kolektivno ostvarivanje izdatu od strane nadležnog organa i da li je naknada određena u skladu sa pravilima za određivanje tarife propisanim ovim zakonom.

Komisija daje mišljenje na sednici, većinom glasova Komisije. Mišljenje Komisije potpisuje predsednik Komisije.

Mišljenje iz stava 1. ovog člana Komisija daje u roku od 60 dana od dana prijema zahteva iz člana 198. ovog zakona.

Mišljenje se dostavlja organizaciji i reprezentativnom udruženju korisnika, odnosno individualnom korisniku.

Organizacija objavljuje tarifu u „Službenom glasniku Republike Srbije” u roku od 15 dana od dana prijema mišljenja ukoliko je Komisija u svom mišljenju ocenila da predlog tarife obuhvata ona prava za koja ta organizacija ima dozvolu za kolektivno ostvarivanje izdatu od strane nadležnog organa i da je naknada određena u skladu sa pravilima za određivanje tarife propisanim ovim zakonom.

Ukoliko je Komisija mišljenja da predlog tarife ne obuhvata ona prava za koja ta organizacija ima dozvolu za kolektivno ostvarivanje izdatu od strane nadležnog organa ili da naknada nije određena u skladu sa pravilima za određivanje tarife propisanim ovim zakonom, organizacija je dužna da u roku od 30 dana od dana prijema mišljenja Komisije iz ovog stava, ponovi pregovore sa reprezentativnim udruženjem korisnika, ili da u istom roku dostavi novi predlog tarife Komisiji na mišljenje.

Ukoliko, nakon razmatranja novog predloga tarife iz stava 6. ovog člana, Komisija oceni da naknada nije određena u skladu sa pravilima za određivanje tarife propisanim ovim zakonom doneće sama odluku o tarifi.

1.8. Troškovi postupka pred Komisijom

Član 201.

Predsednik i članovi Komisije imaju pravo na naknadu za svoj rad. Naknadu snose stranke koje učestvuju u postupku pred Komisijom, u podjednakim delovima.

Visina naknade za rad člana Komisije iznosi 20% osnovne mesečne plate sudije okružnog suda, za postupanje po jednom zahtevu za mišljenje o predlogu tarife, a visina naknade za rad predsednika Komisije jednaka je naknadi člana, uvećana za 10%.

Vlada će posebnim propisom urediti način plaćanja naknade za rad Komisije.

VI. EVIDENCIJA AUTORSKIH DELA I PREDMETA SRODNIH PRAVA

Član 202.

Radi obezbeđenja dokaza nosioci autorskog i srodnih prava mogu da deponuju primerke svojih dela i predmeta srodnih prava kod nadležnog organa.

Primerci dela i predmeta srodnih prava koji se deponuju moraju biti u formi pisanog dokumenta (rukopis, štampani tekst, muzička partitura), zvučnog, vizuelnog ili audiovizuelnog zapisa ili u digitalnoj formi.

Nadležni organ vodi evidenciju za svaku vrstu autorskih dela i predmeta srodnih prava.

Nosilac autorskog i srodnih prava dužan je da prilikom deponovanja i unošenja u evidenciju autorskog dela ili predmeta zaštite srodnog prava da istiniti i potpun podatak o svom autorskom delu i predmetu zaštite srodnog prava.

Podaci u evidenciji smatraju se istinitim dok se suprotno ne dokaže.

Savesno lice koje je povredilo tuđe autorsko ili srodno pravo uzdajući se u tačnost podataka u evidenciji ne odgovara za naknadu štete zbog povrede tog prava.

Unošenje u evidenciju i deponovanje primeraka autorskih dela i predmeta srodnih prava ni na koji način ne utiče na nastanak i trajanje prava koja su utvrđena ovim zakonom.

Sadržaj evidencije iz stava 3. ovog člana i uslove koje treba da ispunjavaju primerci dela i predmeta srodnih prava koji se deponuju uređuju se posebnim propisom.

Član 203.

Za unošenje u evidenciju i deponovanje primeraka autorskih dela i predmeta srodnih prava plaća se propisana taksa.

VII. ZAŠTITA AUTORSKOG I SRODNIH PRAVA

Član 204.

Povredu autorskog ili srodnog prava predstavlja neovlašćeno vršenje bilo koje radnje koja je obuhvaćena isključivim pravima nosioca autorskog ili srodnog prava, neplaćanje naknade propisane ovim zakonom ili ugovorom, kao i neizvršavanje drugih obaveza prema nosiocu autorskog ili srodnog prava, propisanih ovim zakonom.

Član 205.

Nosilac autorskog prava, interpretator, proizvođač fonograma, proizvođač videograma, proizvođač emisije, proizvođač baze podataka i sticalac isključivih ovlašćenja na autorska i srodna prava može tužbom da zahteva naročito:

- 1) utvrđenje povrede prava;
- 2) prestanak povrede prava;
- 3) uništenje ili preinačenje predmeta kojima je izvršena povreda prava, uključujući i primerke predmeta zaštite, njihove ambalaže, matrice, negative i slično;
- 4) uništenje ili preinačenje alata i opreme uz pomoć kojih su proizvedeni predmeti kojima je izvršena povreda prava, ako je to neophodno za zaštitu prava;
- 5) naknadu imovinske štete;

6) objavljivanje presude o trošku tuženog.

Autor, odnosno interpretator ima pravo na tužbu za naknadu neimovinske štete zbog povrede svojih moralnih prava.

Odredba stava 1. tačke 3. ovog člana ne odnosi se na:

1) građevinski realizovana dela arhitekture;

2) razdvojive delove predmeta kojim je izvršena povreda prava, ako proizvodnja tih delova i njihovo stavljanje u promet nisu protivzakoniti.

Umesto zahteva za uništenje ili preinačenje predmeta kojima je izvršena povreda prava tužilac može zahtevati da mu se predaju ti predmeti.

Član 206.

Ako je povreda imovinskog prava učinjena namerno ili krajnjom nepažnjom, tužilac može, umesto naknade imovinske štete, zahtevati naknadu do trostrukog iznosa uobičajene naknade koju bi primio za konkretni oblik korišćenja predmeta zaštite, da je to korišćenje bilo zakonito.

Član 207.

Nezavisno od odredbe člana 9. stav 2. ovog zakona, ako je ime tužioca naznačeno na primerku ili drugom obliku materijalizacije autorskog dela, odnosno predmeta srodnog prava, on će se smatrati nosiocem autorskog prava na tom delu, odnosno srodnog prava na tom predmetu zaštite, dok se ne dokaže drukčije.

Postupak po tužbi zbog povrede autorskog i srodnih prava je hitan.

Član 208.

Pored slučajeva predviđenih odredbom člana 204. ovog zakona, povredu prava predstavlja i:

1) iskorišćavanje bilo kog predmeta zaštite uz upotrebu neovlašćeno umnoženih primeraka tog predmeta zaštite, odnosno na osnovu neovlašćene emisije;

2) držanje u komercijalne svrhe primeraka autorskog dela ili predmeta srodnog prava, ako držalac zna ili ima osnova da zna da je reč o neovlašćeno proizvedenom primerku;

3) proizvodnja, uvoz, stavljanje u promet, prodaja, davanje u zakup, reklamiranje u cilju prodaje ili davanja u zakup ili držanje u komercijalne svrhe uređaja koji su prevashodno konstruisani, proizvedeni ili prilagođeni da omoguće ili olakšaju zaobilaženje bilo koje tehnološke mere, i koji nemaju drugu značajniju svrhu osim navedene;

4) zaobilaženje bilo koje tehnološke mere ili pružanje ili reklamiranje usluge kojom se to omogućava ili olakšava;

5) uklanjanje ili izmena elektronske informacije o pravima, ili stavljanje u promet, uvoz, emitovanje ili na drugi način javno saopštavanje autorskog dela ili predmeta srodonpravne zaštite sa kojeg je elektronska informacija o pravima neovlašćeno uklonjena ili izmenjena, a da pri tom počinitelj zna ili ima osnova da zna da time podstiče, omogućuje, olakšava ili prikriva povredu autorskog prava ili srodnog prava.

Izraz „tehnološke mere” u smislu stava 1. ovog člana, označava svaku tehnologiju, uređaj ili deo koji je konstruisan da tokom svoje namenske upotrebe

onemogućiti ili ograničiti radnje u vezi sa autorskim delom ili drugim predmetom zaštite, za koje nosilac autorskog ili srodnog prava nije dao saglasnost;

Izraz „informacija o pravima” u smislu stava 1. ovog člana, označava svaku informaciju koja potiče od nosioca prava i koja identifikuje autorsko delo ili predmet srodonpravne zaštite, autora, odnosno nosioca prava, ili informaciju o uslovima korišćenja dela ili predmeta srodonpravne zaštite, ili bilo koji broj ili šifru koja predstavlja takvu informaciju.

Član 209.

Autorsko pravo i pravo interpretatora ne mogu biti predmet prinudnog izvršenja.

Predmet prinudnog izvršenja mogu biti samo određena imovinska potraživanja koja proizlaze iz prava iz stava 1. ovog člana.

Nedovršena dela i neobjavljeni rukopisi ne mogu biti predmet prinudnog izvršenja.

Član 210.

Na zahtev nosioca prava koji učini verovatnim da je njegovo autorsko ili srodno pravo povređeno, ili da će biti povređeno, sud može da odredi privremenu meru oduzimanja ili isključenja iz prometa predmeta kojima se vrši povreda, odnosno meru zabrane nastavljanja započetih radnji kojima bi se mogla izvršiti povreda.

Član 211.

Na zahtev nosioca prava koji učini verovatnim da je njegovo autorsko ili srodno pravo povređeno, odnosno da može doći do povrede tog prava ili da postoji opasnost od nastanka neotklonjive štete, kao i da postoji opravdana bojazan da će dokazi o tome biti uništeni ili da će ih kasnije biti nemoguće pribaviti, sud može odrediti meru obezbeđenja dokaza bez prethodnog obaveštenja ili saslušanja lica od koga se dokazi prikupljaju.

Obezbeđenjem dokaza, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se pregled prostorija, knjiga, dokumenata, baza podataka i dr. kao i zaplenu dokumenata i predmeta kojima je povreda izvršena, ispitivanje svedoka i veštaka.

Licu od koga se dokazi prikupljaju, sudsko rešenje o određivanju mere obezbeđenja dokaza biće uručeno u trenutku prikupljanja dokaza, a odsutnom licu čim to postane moguće.

Član 212.

Privremene mere, odnosno obezbeđenje dokaza iz čl. 210. i 211. ovog zakona mogu se tražiti i pre podnošenja tužbe.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, rešenjem kojim se određuje privremena mera, odnosno obezbeđenje dokaza, određuje se rok u kome mora biti podneta tužba, s tim da taj rok ne može biti kraći od 30 dana od dana donošenja rešenja o određivanju privremene mere, odnosno rešenja o određivanju obezbeđenja dokaza.

Žalba protiv rešenja kojim je sud odredio privremenu meru iz člana 210. ovog zakona ne odlaže izvršenje rešenja.

Član 213.

Sud može naložiti tuženom da da obaveštenja o trećim licima koja su povezana sa povredom ili preda dokumente koji su u vezi sa povredom.

Lice koje ne izvrši svoju obavezu iz stava 1. ovog člana odgovara za štetu koja iz toga proizađe.

Član 214.

U slučaju spora za utvrđenje prava izdavača, odnosno lica koje je objavilo delo čiji autor nije poznat, u smislu člana 13. ovog zakona sud je dužan da obezbedi da se anonimnost autora sačuva.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Član 215.

Kazniće se za privredni prestup novčanom kaznom u iznosu od 100.000 do 3.000.000 dinara privredno društvo ili drugo pravno lice koje:

1) neovlašćeno objavi, zabeleži, umnoži ili javno saopšti na bilo koji način, u celini ili delimično, autorsko delo, interpretaciju, fonogram, videogram, emisiju ili bazu podataka, ili stavi u promet ili da u zakup ili u komercijalne svrhe drži neovlašćeno umnožene ili neovlašćeno stavljenе u promet primerke autorskog dela, interpretacije, fonograma, videograma, emisije ili baze podataka (čl. 16, 20, 21,22, 25, 26, 27, 28, 29, 116, 126, 131, 136. i 140);

2) u cilju pribavljanja imovinske koristi za sebe ili drugog protivpravno stavi u promet ili da u zakup primerke iz stava 1. ovog člana, za koje zna da su neovlašćeno objavljeni, zabeleženi ili umnoženi (čl. 16, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 116, 126, 131, 136. i 140);

3) proizvede, uveze, stavi u promet, proda, da u zakup, reklamira u cilju prodaje ili davanja u zakup ili drži u komercijalne svrhe uređaje koji su prevashodno konstruisani, proizvedeni ili prilagođeni da omoguće ili olakšaju zaobilazanje bilo koje tehnološke mere, ili koji nemaju drugu značajniju svrhu osim navedene (član 208. stav 1. tačka 3);

4) zaobilazi bilo koju tehnološku meru ili pruža ili reklamira usluge kojima se to omogućava ili olakšava (član 208. stav 1. tačka 4);

5) ukloni ili izmeni elektronsku informaciju o pravima, ili stavi u promet, uveze, emituje ili na drugi način javno saopšti autorsko delo ili predmet srodnopravne zaštite sa kojeg je elektronska informacija o pravima neovlašćeno uklonjena ili izmenjena, i pri tom zna ili ima osnova da zna da time podstiče, omogućuje, olakšava ili prikriva povredu autorskog prava ili srodnog prava (član 208. stav 1. tačka 5);

6) u svojstvu vlasnika građevine izvrši određene izmene na građevini koja predstavlja materijalizovani primerak dela arhitekture, a preradu dela nije prvo ponudilo autoru dela (član 38);

7) organizaciji ne dostavi ili ne dostavi u propisanom roku, podatke o nazivu predmeta zaštite, učestalosti i obimu iskorišćavanja, kao i o drugim okolnostima koje su relevantne za obračun naknade koja se prema tarifi plaća (član 39. stav 7. i član 187. st. 2, 3, 4. i 5);

8) obavlja poslove kolektivnog ostvarivanja autorskog, odnosno srodnih prava bez dozvole nadležnog organa (član 160. stav 4).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 200.000 dinara i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu.

Predmeti izvršenja privrednih prestupa i predmeti koji su bili upotrebljeni za izvršenje privrednog prestupa iz stava 1. ovog člana biće oduzeti, a predmeti izvršenja privrednih prestupa biće i uništeni.

Presuda kojom je učiniocu izrečena kazna za privredni prestup iz stava 1. ovog člana javno se objavljuje.

Član 216.

Za radnje iz člana 215. stav 1. tač. 1, 2, 3, 4, 5. i 7. ovog zakona kazniće se za prekršaj preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 500.000 dinara.

Za radnju iz člana 215. stav 1. tačka 6. ovog zakona kazniće se za prekršaj fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 50.000 dinara.

Predmeti izvršenja prekršaja i predmeti koji su bili upotrebljeni za izvršenje prekršaja iz st. 1. i 2. ovog člana biće oduzeti, a predmeti izvršenja prekršaja biće i uništeni.

Član 217.

Kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 100.000 do 1.000.000 dinara privredno društvo ili drugo pravno lice koje:

1) bez navođenja imena autora ili interpretatora ili pod drugim imenom u celini ili delimično objavi, izvede, predstavi, prenese izvođenje ili predstavljanje ili emituje tuđe autorsko delo ili iskoristi tuđu interpretaciju (čl. 15. i 114. stav 1. tačka 2);

2) bez dozvole autora izmeni ili preradi tuđe autorsko delo ili tuđu snimljenu interpretaciju (čl. 17, 31. i 114. stav 1. tačka 3);

3) u svojstvu galeriste ili organizatora javne prodaje originala likovnih dela, odnosno izvornih rukopisa u roku od 30 dana od dana prodaje primerka originala dela, odnosno rukopisa ne obavesti autora dela o imenu i adresi prodavca njegovog dela, o imenu i adresi novog vlasnika dela i o ceni po kojoj je delo prodato ili ne plati autoru 3% iznosa od prodajne cene dela (član 35. stav 1. i član 36. st. 1. i 2);

4) prilikom unošenja u evidenciju i deponovanja kod nadležnog organa, autorskog dela ili predmeta zaštite srodnog prava da neistiniti ili prikrije pravi podatak o svom autorskom delu ili predmetu zaštite srodnog prava (član 202. stav 4);

5) u svojstvu izdavača proda neprodane primerke dela kao staru hartiju, a da ih nije prethodno ponudio autoru, odnosno njegovom nasledniku da ih otkupi (član 81).

Za radnje iz stava 1. ovog člana, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 50.000 dinara i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu.

Za radnje iz stava 1. ovog člana, kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 200.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. tač. 4. i 5. ovog člana, kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 50.000 dinara.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice koje u roku od 30 dana od dana prodaje primerka originala dela, odnosno rukopisa ne obavesti autora dela o imenu i adresi kupca i ne plati iznos od 3% od prodajne cene (član 35. stav 1. i član 36. stav 2).

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 218.

Autor, interpretator, proizvođač fonograma, proizvođač videograma i proizvođač emisije, čije je trajanje prava isteklo do dana stupanja na snagu ovog zakona ne može tražiti utvrđivanje prava po ovom zakonu.

Član 219.

Postojeće organizacije za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava koje su obavljale poslove ostvarivanja ovih prava pre stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju sa radom i posle stupanja na snagu ovog zakona.

Svi subjekti iz stava 1. ovog člana dužni su da usklade svoj statusni oblik i svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona. Radi usklađivanja pravne forme, postojeće organizacije su dužne da izvrše prijavu upisa i promene pravne forme u Registar udruženja i podnesu zahtev za brisanje iz Registra privrednih subjekata u koji su upisani.

Subjekti iz stava 1. ovog člana dužni su da u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona objave poziv iz člana 173. ovog zakona.

Član 220.

Primena člana 29. stav 2. ovog zakona, odlaže se do osnivanja u Republici Srbiji odgovarajuće organizacije za kolektivno ostvarivanje prava, a najkasnije do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Član 221.

Potvrđivanjem Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualne svojine, odredbe ovog zakona o zaštiti autorskog prava, prava interpretatora, prava proizvođača fonograma i prava proizvođača emisija, izuzev odredaba čl. 14. do 18. primenjivaće se i na fizička i pravna lica koja su obuhvaćena odredbom člana 1. stav 3. tog sporazuma.

Odredbe čl. 35. i 36. ovog zakona primenjivaće se na lica koja su državljani ili imaju prebivalište u državi članici Svetske trgovinske organizacije, samo pod uslovom reciprociteta.

Član 222.

U roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona nadležni organ će objaviti poziv iz člana 194. stav 2. ovog zakona, a najkasnije po isteku 60 dana od dana objave poziva, rukovodilac nadležnog organa će predložiti Vladi kandidate za izbor članova Komisije i njihovih zamenika.

Vlada će imenovati kandidate za predsednika i članove Komisije kao i njihove zamenike u roku od 30 dana od dana dobijanja predloga od nadležnog organa.

U roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona nadležni organ će predložiti Vladi listu tehničkih uređaja i predmeta za koje postoji obaveza plaćanja posebne naknade na osnovu člana 39. ovog zakona

Vlada će utvrditi listu uređaja i predmeta iz člana 39. stav 10. ovog zakona u roku od 60 dana od dana dobijanja predloga od strane nadležnog organa.

Do utvrđivanja liste iz stava 4. ovog člana, lica iz člana 39. stav 2. ovog zakona ne plaćaju naknadu za računare, računarsku opremu i komponente, kao i sve vrste računarskih memorija.

Član 223.

Komisija je dužna da donese Poslovnik o radu Komisije u roku od 30 dana od dana obrazovanja Komisije.

Član 224.

Podzakonski propisi za izvršenje ovog zakona biće doneti u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih propisa predviđenih ovim zakonom primenjuju se odredbe propisa donetih na osnovu Zakona o autorskom i srodnim pravima („Službeni list SCG”, broj 61/04), izuzev odredaba koje su u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 225.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe:

- 1) Zakon o autorskom i srodnim pravima („Službeni list SCG”, broj 61/04);
- 2) odredbe čl. 34, 35, 42, 43. i člana 44. stav 1. tač. 1. i 3. Zakona o posebnim ovlašćenjima radi efikasne zaštite prava intelektualne svojine („Službeni glasnik RS”, broj 46/06).

Član 226.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.